

PREDDVOR

www.preddvor.si

Glasilo Občine Preddvor | številka 2 | maj 2021

NOVI RENAULT EXPRESS VAN

139 € že za
/mesec + DDV*
5 let podaljšane jamstva za 99 € + DDV**

Renault Pro+, vaš zaveznik po meri

*Informativni izračun za finančni leasing je narejen na dan 14. 4. 2021 za Renault Express Van Furgon Blue dCi 75. Priporočena maloprodajna cena z že upoštevanim popustom in brez DDV znaša 11.020,00 €. Izračun je narejen za dobo odplačila 84 mesecev in upošteva polog v višini 1.347,10 €. EOM (efektivna obrestna mera), mesečni obrok in skupni znesek za plačilo se lahko spremenijo, če se spremeni katerikoli od elementov, upoštevanih pri izračunu. **V okviru akcije se stranka lahko odloči za podaljšano jamstvo (5 let ali 100.000 km, karkoli nastopi prej) po ceni 99€ brez DDV. Pridržujemo si pravico do napak. Velja preko Renault Financiranja. Ponudba velja do 30. 6. 2021. Slika je simbolna. Več informacij o ponudbi, nakupu in pogojih nakupa je na voljo na renault.si. Renault Nissan Slovenija, d. o. o., Dunajska 22, 1511 Ljubljana.

Renault priporoča

www.renault.si

Vaš trgovec v Cerkljah na Gorenjskem

PREŠA CERKLJE, Slovenska cesta 51, 4207 Cerklje na Gorenjskem, 04/281 57 00, www.rpresa.si

Spomladanska akcija Osvežite dom z Gorenjskim glasom **14 dni brezplačnega časopisa**

Gorenjski glas je izredno priljubljen časopis, ki izhaja vsak torek in petek. Naročniki komaj čakajo, da ga dobijo v nabiralnik in izvedo, kaj je novega v njihovem domačem kraju in v naši regiji. Teh novic ni mogoče najti nikjer drugje!

Akcija 14 dni brezplačnega časopisa je namenjena vsem, ki Gorenjskega glasa še ne poznate ali ga kupujete v prosti prodaji. Želimo si, da bi se bralci na lastne oči prepričali, da je Gorenjski glas odličen časopis, in postali njegovi naročniki. Poleg brezplačne dostave naročnina prinaša tudi številne popuste in darilo. Če želite Gorenjski glas bolje spoznati, se lahko odločite za dvotedensko brezplačno prejemanje časopisa brez vseh obveznosti. Pišite na narocnine@g-glas.si ali pokličite na tel. št. 051 682 217 in pustite podatke za dostavo. Po preteku 14-dnevnega obdobja vam časopisa ne bomo več pošiljali, vas bomo pa poklicali, povprašali za mnenje in vam predstavili prednosti za naročnike. Pridružite se naši veliki družini naročnikov, ne bo vam žal!

V akciji ne morejo sodelovati obstoječi naročniki in tisti, ki živijo na istem naslovu kot naročnik.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski glas je najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji.

STRAN 4**Le kakšna je skrivnost preddvorskih štorcelj**

V Preddvoru so s predstavitvijo, blagoslovom in sladko pogostitvijo predali namenu tematsko pot Skrivnost preddvorskih štorcelj.

STRAN 7**Prihaja praznični junij**

Preddvor 1. junija praznuje občinski praznik in se tega dne spominja prve slovenske pisateljice, pesnice in skladateljice Josipine Urbančič Turnograjske. Praznovanju je namenjen ves junij.

STRAN 14**Poletje naj bo**

... s soncem obsijano, dopustniško razigrano, predvsem pa čim bolj brezskrbno za uživanje v izletih, druženju in prostem času.

STRAN 16**Mala šefa Janez Zibelnik in Žan Kern**

Zmagovalca tretje sezone priljubljene kulinarične oddaje Mali šef Slovenije sta postala Janez Zibelnik in Žan Kern z domače Osnovne šole Matije Valjavca Preddvor.

STRANI 20, 21**Grad Dvor bosta naselila grof in grofica**

Občina Preddvor je letos podpisala najemno pogodbo za del gradu Dvor z Zavodom za kulturo, turizem in kulturno dediščino Grof in Grofica. Poosebljata ga Tanja Šubelj in Florjan Sušnik.

STRANI 24, 25**Branje v času epidemije**

Za mnoge so bile knjige čudovito pribežališče v času epidemije covid-19. O knjigah in branju z bibliotekarko Manco Štefe.

www.visitpreddvor.si

PREDDVOR

PREDDVOR je priloga časopisa **Gorenjski Glas**

PREDDVOR (ISSN 2670-6687) je priloga Gorenjskega glasa za Občino Preddvor, izhaja štirikrat letno, urednica Danica Zavrl Žlebir (danica.zavr1@g-glas.si), odgovorna urednica Marija Volčjak, oblikovanje Matjaž Švab, oglasno trženje Janez Čimžar (janez.cimzar@g-glas.si, 041/704 857). Priprava za tisk Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj (info@g-glas.si, tel. 04/201 42 00). Tisk: Delo, d. o. o., Tiskarsko središče; Dunajska 5, 1000 Ljubljana. Distribucija Pošta Slovenije, d. o. o., Slomškovo trg 10, 2500 Maribor. Preddvor izhaja v nakladi 19.000 izvodov, brezplačno ga prejema vsa gospodinjstva in drugi naslovniki v občini Preddvor, priložen je tudi izvodom Gorenjskega glasa. Na naslovnici: Skrivnost preddvorskih štorcelj / Foto: Tina Dokl

Le kakšna je skrivnost preddvorskih štorkelj

V Preddvoru so s predstavitvijo, blagoslovom in sladko pogostitvijo predali namenu tematsko pot Skrivnost preddvorskih štorkelj.

Petra Lombar Premru

Pred mnogo leti sta v preddvorskem gradu živela graščaka, ki sta rada hodila v hribe, celo po zelo zahtevnih poteh na Storžič. Tam gori se je za glavnega imel vran Fran, ki je menil, da gospoda res nima kaj iskati v gorah. Stopil je na štor, vanju vrgel storž, izrekel čarobni urok ter ju spremenil v štorklji. Zakaj pa ravno v štorklji?

»To je pa skrivnost, ki jo poskušamo odkriti na tematsko-orientacijski poti. V preddvorsko graščino sta namreč pred kratkim na obisk prišla »Grof in grofica« in namesto na svoja kolega naletela na štorklji. Z reševanjem izzivov in nekoliko sreče se bosta graščaka-štorklji morda rešila uroka in se bodo lahko skupaj podali na Storžič,« meni izredna profesorica s Peda-

goške fakultete dr. Jera Gregorc, pedagoška mentorica evropskega projekta PKP (Po kreativni poti do praktičnega znanja), v okviru katerega je kot mogočno drevo vzknila pot Skrivnost preddvorskih štorkelj. »Močne korenine ima: eno predstavljajo študentje, ki so razvijali zamisli, drugo delovni mentor Matej Pagon, ki je njihove ideje udeležil, tretjo župan, ki je zamisli prikimal, pa občina, ki je omogočila nadgradnjo z motoričnimi rekviziti. Naslednja korenina so lastniki, ki so se strinjali z ureditvijo poti na njihovem zemljišču, za kar smo jim iskreno hvaležni. Pomembno je tudi delo oblikovalke Maše Bogataj, ilustratorke Katje Mulej in Anje Oblak, ki je izdelala lesene vrhove piramid. Hvala tudi asistentki Alenki Humar Resnik,« našteva Gregorčeva, ki se je pred leti priselila v Preddvor. »Med sodelujoči-

mi pa so tudi domačini: živali iz hlo-dov je izdelal Andraž Janhar, pomagal mu je brat Ambrož, pobarval pa jih je Tomaž Rehberger.«

Pot je speljana po gozdu Korotanca, začetek je v bližini novega mostu za šolo. Dolga je poldrugi kilometer, smer pa kažejo markacije s štorkljinim kljunom. »Nekoliko skrite so, saj je to orientacijska pot. Otroci jih morajo poiskati, zato med hojo ostanejo motivirani,« poudarja Matej Pagon, strokovnjak za športno-orientacijske dejavnosti mladine.

Na začetku si obiskovalci izberejo zahtevnost nalog, ki so podane na piramidah – silhuetah Storžiča. Prepletene so s planinskim znanjem in spretnostmi, aktivirajo vsa čutila, ponujajo gibalne, miselne in govorne izzive. Ob vsaki uspešno opravljeni nalogi preluknjajo tematski kartonček, kar jim na zadnji postaji prinese pravico do posebnega privilegija in morda celo rešitve skrivnosti. »Izzivi so primerni za predšolske in šolske otroke, tudi za nekoliko večje. Mlajše zaposlijo praktične naloge, starejši lahko s QR-kodami vstopijo v aplikacijo, ki večji izziv na poti ponudi tudi njim,« dodaja Pagon.

Pot, ki jo je v upravljanje prevzel Zavod za turizem Preddvor, so s predstavitvijo, blagoslovom in sladko pogostitvijo namenu predali v soboto, 22. maja. Župan Rok Roblek je nad njo navdušen, poudarja pa, da smo v gozdu na obisku: »Namenoma ob poti ni košev za smeti, vsak naj odnese svoje odpadke s seboj, rekvizite pa pospravi ter tako omogoči prijetno doživetje tistim, ki pridejo za njim.«

Vabljeni, da novo pot obiščete in se nanjo pogosto vračate; če boste s srcem na poti, boste gotovo vsakokrat doživeli kaj novega!

Prvič na tematski poti Skrivnost preddvorskih štorkelj / Foto: Tina Dokl

Spoštovane občanke, spoštovani občani

Rok Roblek, vaš župan

Prihaja praznični mesec junij, ki je Preddvor vsako leto zaznamoval z veseljem, petjem in plesom. Po lanski malo drugačni obliki praznika bo tudi letos praznovanje potekalo na nekoliko poseben, svojstven način. Občinski praznik je sicer trenutek, ko se navadno ozremo po poteku leta, ne zazremo pa se le na storjeno delo, temveč pogledamo tudi v cilje razvoja v prihodnosti.

Preddvor občinski praznik, letos je to torek, praznuje 1. junija, ko zaznamujemo obletnico smrti Josipine Urbančič - Turnograjske, prve slovenske pesnice in pravljicarke. Josipina je bila še več kot to, predvsem pa je občudovala in spoštovala naravo in kraj, kjer je živela.

V letošnjem letu sta prav posebne pozornosti deležna naša velikana izpod Storžiča. Matija Valjavec in Matija Naglič sta rdeča nit letošnjega praznovanja. V okviru simpozija, ki ga pod vodstvom ddr. Mire Delavec Touhami organizira KD Josipine Turnograjske, bo izšel zbornik, posvečen njunemu delu in vlogi, ki sta jo nesebično opravljala za ohranjanje slovenskega jezika.

Pred kratkim smo odprli pot Skrivnost preddvorskih štorcelj, ki se vije od Vrta Storžek v Preddvoru po čudoviti gozdni poti in se zaključí z izjemnim razgledom na vas Mače ter hribe, ki objemajo naše kraje. Pot je namenjena otrokom, predstavlja pa izziv in zabavo za celo družino. Otroci ob različnih animacijah pridobijo fizične in umske spretnosti, predvsem pa se učijo odgovornega odnosa do narave, gozda.

Občina Preddvor je v teh dneh vpeta v velik del projektov, ki bodo v prihodnje bogatili naš kraj. Med drugimi

Rok Roblek / Foto: Tina Dokl

velja poudariti modernizacijo infrastrukture v državni cesti v Tupaličah in nadaljevanje do križišča z Možjanco, obnovo vodovoda ter širitev kanalizacijskega omrežja v Bašlju. Na kolesarski poti med Zgornjo Belo in Preddvorom čakamo še nov most in ograjo na propustu. Nadaljevanje pločnika do Zgornje Bele in krajša nadgradnja na Srednji Beli se bosta predvidoma začela izvajati v juniju. V mesecu juliju se bodo začela tudi dela na jezeru Črnava, kjer bomo uredili zahodni del obale.

Dela v gradu Dvor potekajo brežhibno in veselim se že, da bomo lahko skupaj uzrli notranjost tega nekdanje zelo pomembnega, če ne najpomembnejšega objekta v Preddvoru, po katerem sta tudi samo naselje in občina dobila ime. Vesel sem odziva vseh, ki ste na kakršen koli način prispevali, da bo grad lahko zasijal v vsem svojem ponosu. Verjamem, da bomo z vsemi pristojnimi službami na področju kulturne dediščine uspeli najti rešitev tudi za fasado in del zunanje ureditve.

V preteklih dneh smo pridobili grad-

beno dovoljenje za nov športni park, ki bo nedaleč od Preddvora. Delo se bo začelo že v mesecu juniju, zajema pa predvsem pripravljalna dela in dovoz razpoložljivega materiala, ki se bo čez leto usedel, s čimer bomo preprečili kasnejše nepravilnosti na igralni površini.

Občina Preddvor je prejela skoraj 1,3 milijona evrov sredstev ministrstva, pristojnega za področje šolstva, za nadgradnjo šole in novo športno dvorano. Projekt vključuje pet novih učilnic, jedilnico in športno dvorano. Projekt je v fazi pridobivanja gradbenega dovoljenja.

Pred nami je mnogo izzivov, ki jih lahko rešimo le skupaj. Zahvaljujem se vsem občanom, občinskim svetnikom in občinski upravi, saj prisluhnete in spregovorite, s tem pa soustvarjate našo skupno prihodnost.

Ob občinskem prazniku Občine Preddvor vsem občankam in občanom želim obilo srčnih trenutkov, toplih sončnih žarkov, iskrivih pustolovščin in da bi znali spoštovati in ohraniti naše kraje za vse prihodnje rodove.

Vrtnice gradu Dvor

Alenka Brun

Grad Dvor iz dneva v dan spreminja svojo podobo – na bolje in lepše. Tudi zunanjo. Ljubiteljska vrtnarka in krajinarka Vera Borlak iz Celja je tista, ki so ji zaupali celotno zasnovno vrta z idejnim načrtom vred.

Poleg vrtnic, ki bodo krasile pročelje in vhod na dvorišče, beseda nanese tudi na podarjene vrtnice in novi zeliščni koticček, ki je nastal pod okni sobe gradu, v kateri bo lekar-

na s pridihom preteklosti. V njem naštejemo kar 45 zelišč, ki jih je Dvor dobil v dar iz Minoritskega samostana Olimlje. Borlakova nam oriše tudi idejni koncept sajenja vrtnic, pri katerem posebej omeni vrtnice sorte zapeti, ki se sicer sadijo v posodo in se obnašajo kot posodovke enoletnice. Cvetijo celo poletje, in to bogato, so pa na svetovnem in tudi evropskem trgu pravzaprav novost. Vrtnice sorte zapeti so pridobili na zanimiv način, pravi Borlakova in pojasni: »Darja Delavec je na Facebooku objavila, ali bi kdo želel posvojiti vrtnico, in v nekaj urah so ljudje kupili oziroma na ta način 'posvojili' 31 vrtnic; in to večinoma Preddvorčani in okoličani.« Tako zdaj »posvojenke« dobivajo svoj prostor pod soncem v okolici gradu, doda pa še, da je oziroma bo vsaka vrtnica označena z imenom in priimkom svojega »posvojitelja«, tako da jo bo ta dejansko lahko spremljal.

Slovenija kvačka

Jadranka Smiljić, Guinnessova rekorderka v neprekinjenem kvačkanju, si je zadala nov izziv: nakvačkati grbe vseh slovenskih občin. Cilj ji bo pomagalo izpolniti 211 kvačkaric in en kvačkar, predvidevajo pa, da bodo tako za 212 grbov potrebovali 530 kilogramov volne in kar dobrih 21.500 ur dela. Vsi grbi bodo nakvačkani v tehniki C2C in velikosti 140 krat 180 centimetrov. Častno pokroviteljstvo nad projektom je prevzel predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, pri projektu pa sodeluje tudi Društvo Heraldica Slovenica. Na Gorenjskem bo 18 grbov kvačkalo 18 kvačkaric. Za Občino Preddvor bo z veseljem kvačkala Jana Smolej, ki tudi že pridno vadi. Kvačkati bodo začele 15. septembra 2021 in zaključile 26. decembra 2021, na dan samostojnosti in enotnosti. Kvačkani grbi bodo razstavljeni v virtualni galeriji, ob kulturnem prazniku prihodnje leto pa jih bodo dobili v trajno last župani slovenskih občin kot zahvalo za finančno podporo projektu.

Državni denar za preddvorsko šolo

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport je pred kratkim objavilo rezultate javnega razpisa za sofinanciranje investicij v vrtcih in osnovnem šolstvu v Sloveniji v proračunskem obdobju 2021–2024. Na voljo je bilo 43 milijonov evrov, državno sofinanciranje pa so odobrili 13 projektom za vrtce in 27 za osnovno šolstvo. Na razpis je prispelo 160 vlog 126 občin, od tega 67 vlog za naložbe v vrtce in 93 vlog za naložbe v osnovno šolstvo. V tej konkurenci je bila s svojo vlogo uspešna tudi Občina Preddvor za projekt Graditev športne dvorane z razširitvijo šole. Marca je morala oddati še dopolnitev dokumentacije, maja pa dobila odobrenih skoraj 1,3 milijona evrov financiranja iz državnih virov. Celotni projekt je po projektantskih ocenah vreden 7,5 milijona evrov, je povedal župan Rok Roblek. Projekt ta čas čaka na upravni enoti na gradbeno dovoljenje, hkrati je v pripravi razpisna dokumentacija za izvajalca.

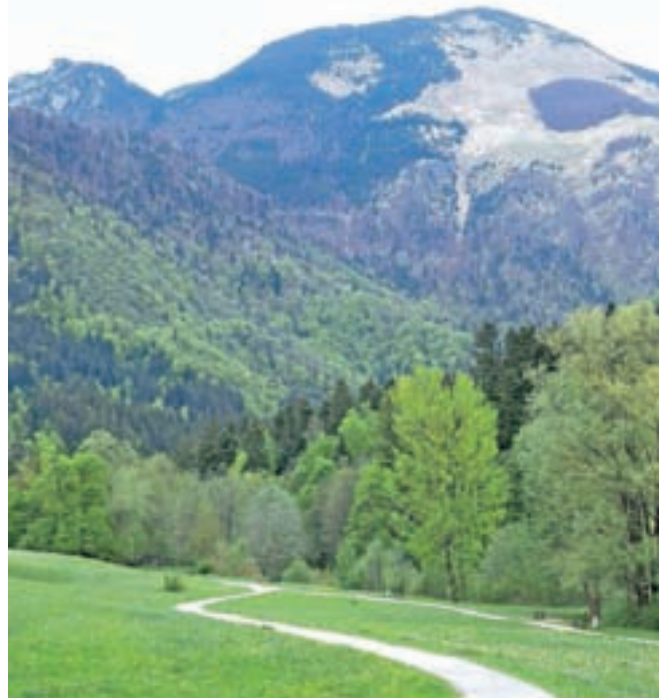
Prihaja praznični junij

Preddvor 1. junija praznuje občinski praznik in se tega dne spominja prve slovenske pisateljice, pesnice in skladateljice Josipine Urbančič - Turnograjske. Praznovanju je namenjen ves junij, ko se bo zvrstilo več prireditev, po dolgem času spet v živo, a ob upoštevanju priporočil za omejevanje širjenja okužb.

Danica Zavrl Žlebir

Josipina Urbančič Turnograjska se je rodila 9. julija 1833 na gradu Turn. Poučevali so jo domači učitelji, med njimi tudi duhovnik Lovro Pintar, ki je vplival na Josipinin odnos do slovenskega jezika in s tem tudi na njeno pisno ustvarjanje v slovenščini. Učila se je latinščino, italijanščino, grščino in nekatere slovanske jezike, matematiko, zgodovino, zemljepis in verouk. Naučila se je tudi igranja na klavir in komponiranja. Kljub temu da ji je bila pot do uradne izobrazbe zaprta, je bila za žensko tistega časa nadpovprečno izobražena. Leta 1850 se je zaročila z Lovrom Tomanom, ki je bil v tistem času že priznan pesnik, govornik in politik. Pravo je študiral v Gradcu, zato sta zaročenca ostajala v stiku preko pisem. Njuna korespondenca obsega več kot tisoč pisem, ki so dolga tudi do 25 strani. Poleg čustvovanja dveh zaljubljenecv upodablja tudi veliko podatkov o življenju sredi 19. stoletja. Leta 1853 sta se poročila in se zaradi Tomanove službe preselila v Gradec, kjer je Josipina za posledicami poroda in ošpic umrla 1. junija 1854, stara še ne 21 let. Pokopana je v Gradcu na pokopališču svetega Lenarta. Za njen grob skrbi domačinka iz Preddvora Mira Delavec Touhami, tudi neumorna raziskovalka njenega življenja in dela, saj je Turnograjska v svojem kratkem življenju zapustila precejšnjo literarno zapuščino.

Josipina Turnograjska pa ob letošnjem občinskem prazniku ni osrednja literarna osebnost, temveč sta to Matija Valjavec in Matija Naglič, katerih obletnic se spominjamo letos. A lepo po vrsti: na praznični dan, 1. junija, bo ob 18. uri v Kulturnem domu v Preddvoru slavnostna akademija. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi občinski priznanji. Praznovanje se bo 4. junija nadaljevalo v literarnem duhu. Na mednarodnem simpoziju ob 190. obletnici rojstva Matije Valjavca in 222. obletnici rojstva (in 165. obletnici smrti) Matije Nagliča se bo vrsta domačih in tujih strokovnjakov

dotaknila življenja in dela dveh literatov izpod Storžiča. Ob 18. uri bo ob zaključku simpozija svečana prireditev, ob tej priložnosti bo izšel tudi obsežen zbornik. Tega dne bodo v krajevni knjižnici odprli tudi razstavo Matijev rod svojemu vzorniku. V soboto, 5. junija, bodo ob 10. uri priredili pohod po Literarni poti pod Storžičem.

Več o prireditvah, ki se po več kot letu dni spet vračajo, lahko preberete v koledarju prireditev na zadnjih straneh glasila Preddvor. Omenimo le še nekatere: v nedeljo, 20. junija, bodo imeli obiskovalci priložnost spoznavati Preddvor z dnevom odprtih vrat in brezplačnim vodenjem po znamenitostih Preddvora. Na predvečer državnega praznika, 24. junija, skavti vabijo na Večer ognja in poezije. V soboto, 26. junija, bo v cerkvi sv. Petra že tradicionalna maša za domovino s kulturnim programom, v nedeljo, 27. junija, pa znova Petrov sm'n in folklorni festival. Ob tej priložnosti župan rok Roblek pričakuje obisk delegacij iz pobratenih občin Vodnjan na Hrvaškem in Blace v Srbiji, ki bo tokrat bolj gospodarsko obarvan.

Občinski praznik nam daje veliko priložnosti za krepitev medsebojnega sodelovanja in povezovanja, ki sta ključ do uspeha.

Ob tej priložnosti vsem občanom in občankam izrekam iskrene čestitke!

Rok Roblek, župan

Simpozij ob obletnicah Valjavca in Nagliča

Prvi mednarodni simpozij ob 190. obletnici rojstva Matije Valjavca in 222. obletnici rojstva Matije Nagliča

Franceska Žumer

V petek, 4. junija, bo v Preddvoru potekal mednarodni simpozij o dveh Slovencih pod Storžičem, istočasno pa bo izšel zbornik prispevkov, ki je posvečen velikima Slovencema in bo prinesel zelo zanimivo poljudno in znanstveno vsebino, zato vas že sedaj vabimo k branju. Občankam in občanom občine Preddvor bo na vo-

Sodelujoči na mednarodnem simpoziju

O Valjavcu in Nagliču bodo na mednarodnem simpoziju, ki bo potekal 4. junija od 8.30 do 18. ure v dvorani Kulturnega doma Preddvor, govorili naslednji predavatelji: ddr. Mira Delavec Touhami (Nemčija), prof. dr. Katja Sturm-Schnabl (Avstrija), prof. dr. Vladimir Huzjan (Hrvaška), dr. Milan Dolgan (Slovenija) Kasilda Bedenk (Avstrija), prof. dr. Milena Mileva Blažič (Slovenija), izredna članica SAZU ddr. Marija Stanonik, redna univ. prof. v pokoju (Slovenija), Marinka Cerinšek (Slovenija), dr. Franc Križnar (Slovenija), prof. dr. Alojz Jembrih (Hrvaška), mag. Franceska Žumer (Slovenija), prof. dr. Zvonka Zupanič Slavec (Slovenija), dr. Miha Markelj (Slovenija), Tereza Lombar (Slovenija), Petra Lombar Premru (Slovenija), Slavko Prezelj (Slovenija), Abdelkader Touhami (Slovenija). Ob 18. uri ga bodo sklenili s svečano prireditvijo, na kateri bodo počastili oba literarna velikana izpod Storžiča, predstavili bodo tudi obsežen zbornik s prispevki o njima.

ljo po promocijski ceni deset evrov. Ddr. Mira Delavec Touhami, predsednica KD Josipine Turnograjske, ki letos praznuje 10-letnico delovanja, namenja svoje življenje raziskovanju zgodovine Preddvora in njenih izjemnih osebnosti ter s tem bogati kulturo kraja in prebivalcev. Letos bodo v okviru mednarodnega simpozija, ki ga organizira KD Josipine Turnograjske v sodelovanju z Občino Preddvor in Zavodom za turizem Preddvor, predavateljice in predavatelji pristopili k temi interdisciplinarno in multidisciplinarno ter poskušali prikazati oba moža v različnih pogledih in ravneh. Osnovna šola nosi ime prvega velika- na, Matije Valjavca, ki se je rodil 17. februarja 1831 na Srednji Beli pr' Kračman in je bil izjemen jezikoslovec, pesnik, zbiratelj ljudskega slovstva, prevajalec in pripovednik. Poseben opus predstavljajo pravljice, zlasti z živalsko motiviko, in legende ter ep-

zen do kupovanja, branja, zapisovanja vaške kronike in cerkvenih pridig, zbiranja vaščanov v domači hiši. Zbral je številne slovenske knjige, prepisoval, sestavljal njihova kazala, registriral je nabožna besedila v slovenskem jeziku, ki jih je ob večerih pripovedoval na vaških sestankih. Po pričevanjih je bil zelo pobožen človek. Bil je tudi zelo kritičen do uradnih cerkvenih nauk in je zato tudi prišel v spor z duhovščino. Kot zelo veren človek je postavil hišno kapelico – Kosmatovo znamenje, ki še danes stoji na poti med Zgornjo in Srednjo Belo. Matija Naglič je pomemben slovenski bukovnik, ki je deloval po zgledu bukovnikov na Koroškem. Iz arhivskih virov je razvidno, da je bil tudi sposoben gospodar. Matija Naglič je umrl 22. junija 1854 (21 dni za rojakinjo Josipino Urbančič - Turnograjsko) na Zgornji Beli, pokopan je bil na nekdanjem pokopališču na Srednji Beli, a njegov grob ni

V okviru mednarodnega simpozija, ki ga organizira KD Josipine Turnograjske v sodelovanju z Občino Preddvor in Zavodom za turizem Preddvor, bodo predavateljice in predavatelji pristopili k temi interdisciplinarno in multidisciplinarno ter poskušali prikazati oba moža v različnih pogledih in ravneh.

ski pesnitvi Zora in Sonca ter Zorin in Strelina. Večino časa je živel v Varaždinu, kjer je tudi pokopan. Na simpoziju ga bodo naslednji predavatelji osvetlili z doslej neraziskanih področij. Drugi, Matija Naglič, je precej manj znan in tudi neraziskan Valjavčev sosed. Rodil se je 20. februarja 1799 na Zgornji Beli pr' Kosmat. Po zapisih Matije Valjavca in tudi drugih piscev je bil zelo nenavaden mož. Ta nenavadnost se nanaša predvsem na njegovo ljube-

ohten. V spomin nanj so ohranjeni njegovi rokopisi v Narodni in univerzitetni knjižnici ter v Semeniški knjižnici v Ljubljani. Tudi Občina Preddvor se zaveda pomena njegovega dela, zato bo na Zgornji Beli postavila spominsko obeležje.

Omenjena moža bodo predstavili slovenski, hrvaški in avstrijski predavatelji ter tudi domačini. Pri vsebini programa sodelujejo tudi učenci OŠ Matije Valjavca z mentorici.

Poleti bodo urejali obalo jezera

Maja so v Preddvoru objavili javni razpis za izbiro izvajalca za urejanje zahodne obale jezera Črnava. Začeli naj bi ga poleti, končali pa do septembra. Uredili bodo poti, dostop do jezera z zahodne strani, postavili urbano opremo, pontonske ploščadi za dostop do vode, igrala za otroke in odrasle, tu bo mogoče dobiti tudi prigrizke in osvežilne napitke, na interaktivnih točkah pa bodo lahko obiskovalci dobili informacije o vodi, življenju v njej, ribah, kulinariki, na voljo bodo različna vodna doživetja, od ribolova, čolnarjenja, supanja do kopanja, na ploščadih bodo omogočili tudi izvedbo različnih prireditev. Gre za projekt, v katerem je v okviru LAS Gorenjska košarica Občina Preddvor pridobila sredstva Evropskega sklada za ribištvo in pomorstvo, ki jim omogoča za 220 tisoč evrov vreden projekt 85-odstotno sofinanciranje.

Zahodno obalo jezera Črnava bodo poleti začeli urejati.

/ Foto: Tina Dokl

Energetska prenova turistične poslovalnice in občine

Izbran je izvajalec za energetske obnove turistične poslovalnice na Goričici. Podjetje Adaptacije-vzdrževanje bo obnavljalo streho, fasado, stavbno pohištvo, instalacije in poskrbelo za izolacijo stavbe, ki jo nameravajo pozneje priključiti na javni toplovod. Obnovljeno želijo ponovno nameniti turistični dejavnosti. Kot pravi župan Rok Roblek, želijo s tem dati pečat številnim preddvorskim prostovoljcem, ki so pred desetletji stavbo zgradili z lastnim delom. Obnova je vredna slabih 87 tisoč evrov. Zanj so pridobili petdesetodstotno sofinanciranje za skupen projekt celovite energetske obnove stavb v lasti občin, ki ga je na podlagi Evropske kohezijske politike 2014–2020 razpisalo ministrstvo za infrastrukturo, Preddvor pa nastopa skupaj z občinama Tržič in Kamnik. Poleg stavbe TD v okviru projekta letos načrtujejo tudi energetske obnove občinskega poslopja, vredno 140 tisoč evrov.

Parkirna mesta v Bašlju

Na lokaciji Bašelj – Laško namerava občina zgraditi od štirideset do petdeset novih parkirnih mest, hkrati bodo sanirali tudi lokalno cesto. Z lastniki zemljišč so se o tem že dogovorili, je povedal župan Rok Roblek, ki tudi želi, da bi sčasoma celovito uredili parkirna mesta po vsej občini. Tako bi urejali parkirišča v središču Preddvora pri pokopališču, v središču pa jih čaka tudi ureditev severnega dela grajskega parka. Naročili so že izdelavo celostne prometne strategije, te stvari pa nameravajo urediti tudi v prostorskih dokumentih občine.

Evropski denar za pitno vodo

Z ministrstva za okolje in prostor so pred kratkim sporočili, da je podpisana vloga za odločitev o podpori za neposredno potrditev sofinanciranja investicije v izboljšanje oskrbe s pitno vodo v občinah Preddvor in Naklo. V okviru 2,5 milijona evrov vredne investicije bo zgrajenih 6,8 kilometra cevovodov, nov vodohran in novo prečrpališče. Z izvedbo investicije se bo izboljšala javna storitev oskrbe s pitno vodo za uporabnike, priključene na vodovodni sistem Kranj. Boljše oskrbe s pitno vodo bo tako deležnih skoraj 22.200 prebivalcev iz občin Kranj, Naklo, Šenčur in Preddvor, ki se oskrbujejo iz skupnega vodovodnega sistema. S projektom bodo na javno vodovodno omrežje priključili 195 prebivalcev preddvorske občine. Projekt je sofinanciran s sredstvi evropske kohezijske politike v okviru dogovora za razvoj gorenjske razvojne regije. Evropska unija bo za projekt prispevala nekaj več kot 943.000 evrov, država pa dobrih 166.000 evrov.

Veliki traven in rožnik – čebelam cvetoč krožnik

Občina Preddvor se je pridružila pobudi Čebelarske zveze Slovenije in Zavoda Tri – Grozd NVO Gorenjske Veliki traven in rožnik – čebelam cvetoč krožnik. Na grajskem vrtu bo del zelene površine zasejan s travniškimi rožami, ki bodo pomagale žuželkam opraševalcem zagotoviti hrano in varno zavetje. Namen projekta je tudi pokazati, da s tem pridobimo travnik, ki lahko služi kot učilnica na prostem, v kateri bodo otroci in odrasli spoznavali različne vrste travniških cvetlic in žuželk. Pobudo podpira 14 gorenjskih občin.

Prvo spominsko romanje po Jakobovi poti

Prvo spominsko romanje po varianti Jakobove poti od Hraš pri Smledniku in čez Sveti Jakob nad Preddvorom na Brezje

.....
Franceska Žumer

Pred dvema letoma, 27. in 28. julija 2019, smo imeli prvo romanje in odprtje variante Jakobove poti od Hraš pri Smledniku in čez Sveti Jakob nad Preddvorom na Brezje, pred štirimi leti, 27. maja 2017, pa blagoslovitev poti. Letos načrtujemo Prvo spominsko romanje, namenjamo ga umrlim Jakobovim pohodnikom. To so dr. Vladimir Žumer, ki je pot načrtoval, jo označil z Jakobovimi školjkami in puščicami ter usmerjevalnimi tablami, Metodij Rigler, prvi

Na poti do družbe brez odpadkov

V projekt Zero Waste – na poti do družbe brez odpadkov je trenutno vključenih sedem slovenskih občin. Koncept Zero Waste je nastal ob zavedanju o omejenosti naravnih virov in o tem, da se pritiski nanje zaradi globalne gospodarske rasti in razraščanja svetovnega prebivalstva samo še povečujejo. Usmerjen je k zmanjševanju odpadkov, k povečevanju deleža ločenih frakcij, k skrbi za čisto okolje, pomeni pa tudi spreminjanje kulture, vzorcev in rutine ter umeščanje novih pravil na področju trajnostnega razvoja. Projektu se pridružujejo tudi občine, v katerih kranjska komunala izvaja javno službo zbiranja komunalnih odpadkov: Mestna občina Kranj in občine Šenčur, Naklo, Preddvor in Jezersko.

Med počitnicami gradnja na Šolski ulici

Bliža se sanacija Šolske ulice, ki jo nameravajo izvesti med poletnimi počitnicami. Od križišča za Novo vas pa vse do šole bodo namreč širili cestišče, pločnik pa zožili, saj so ugotovili, da je srečevanje vozil (zlasti v času, ko vozijo šolski avtobusi) na ozki cesti oteženo. Ob tem bodo na nekaterih kritičnih mestih poskrbeli tudi za obnovo meteorne in fekalne kanalizacije. Ocenjena vrednost del je 250 tisoč evrov, pravi župan Rok Roblek in se zahvaljuje lastnikom, ki so odstopili zemljišča.

predsednik Društva prijateljev poti sv. Jakoba v Sloveniji, ter Saša Cener, ki je pred dvema letoma kljub bolezni priromal na Sveti Jakob nad Preddvorom.

Letošnje romanje bo potekalo v soboto in nedeljo, 24. in 25. julija 2021. Prvi dan je načrtovanih 19 kilometrov poti do Svetega Jakoba nad Preddvorom in v nedeljo 26 kilometrov naprej do Brezij. Zberemo se ob sedmi uri pred cerkvijo sv. Jakoba v Hrašah pri Smledniku, od koder bomo krenili skozi vodiško gmajno proti vasi Voklo in naprej do Šenčurja, mimo cerkve v Srednji vasi in po poljski poti do Visokega, mimo športnega parka Rapa in naprej ob reki Kokri do cerkve sv. Lenarta na Bregu in do Preddvora. Ob jezeru Črnava bomo zavili v hrib proti cerkvi sv. Jakoba nad Preddvorom, kjer bo romarska maša, počitek in spanje. Naslednje jutro se bomo pod gorami podali skozi vasi Mače, Bašelj, Trstenik, Goriče, Golnik, Križe in Kovor proti Brezjam. Tudi na Brezjah bomo imeli popoldansko romarsko mašo.

Vabljeni, da se nam pridružite na romanju, lahko tudi le na delu poti. Upoštevali bomo tedaj veljavna navodila NIJZ zaradi covid-19. Hoje se udeleži vsak na lastno odgovornost; prosimo, spoštujte tedaj veljavna določila. Prijavite se na telefonsko številko 040 206 474 ali e-naslov franceska.zumer@gmail.com, napišite ime in priimek, naslov bivanja, telefonsko številko in odsek, ki ga boste prehodili, če se boste odločili prehoditi le del poti. Natančna navodila dobite ob prijavi. Buen Camino!

Pri šoli v Kokri bo igrišče

Občina Preddvor je kupila in pred časom tudi porušila hišo poleg podružnične šole v Kokri. Na tem mestu bodo uredili parkirišča za potrebe šole in otroško igrišče, dopolnili podobo vaškega jedra in poskrbeli za večnamenski mobilni objekt. Izvedbo načrtujejo julija in avgusta letos, je povedal župan Rok Roblek. Vrednost del je devetdeset tisoč evrov.

Pri podružnični šoli v Kokri bodo zgradili igrišče in parkirna mesta za potrebe šole. / Foto: Tina Dokl

Čebele te lahko tudi presenetijo

Znanci in domači jo kličejo Mimi. Marija Jelovčan se je v Mače preselila pred leti, s soprogom, ki je takrat imel le tri panje čebel. Danes v čebelnjaku pred hišo naštejemo enaindvajset panjev in še kakšnega več. To so rezervni panji, razloži Jelovčanova.

.....
Alenka Brun

V Čebelarškem društvu Fran Lakmayer iz Preddvora je 39 čebelarjev, med njimi nekaj aktivnih čebelarj, tudi naša sogovornica Marija Jelovčan iz Mač.

S čebelarjenjem se je začela ukvarjati pred petdesetimi leti, ko sta se s soprogom Francijem preselila v Mače. »Mož je imel takrat tri družine,« pripoveduje. On je bil tudi tisti, ki jo je za čebelarjenje navdušil. Na začetku mu je pomagala, potem je usoda hotela, da se je ponesrečil pri padcu, ko je obrezoval domačo hruško. Kar nekaj časa je bil v bolnišnici in Marija se je znašla v situaciji, ko je bila postavljena pred dejstvo: o določenih stvareh se je morala zanesti na lastne odločitve. Danes je mož pokojen že šest let, Mimi pa še vedno pridno čebelari.

»Pri čebelah je tako, da ko jih gledaš, misliš, da vse veš. Ko pa si postavljen pred dejstvo, da moraš sam o čem odločiti, hitro ugotoviš, da veš zelo malo,« se pošali Jelovčanova in dodaja, da vsak dan spozna kaj novega o njih. »Svoje čebele lahko dobro poznaš, a te še vedno vsak dan naučijo kaj novega. In ko že misliš, da si se nekaj naučil, se čebele lahko odločijo čisto drugače. Lahko te presenetijo,« se namuzne.

Ugotavlja tudi, kako se je način čebelarjenja v primerjavi s časi, ko sta s soprogom začinjala, spremenil. »Pred štiridesetimi leti je bilo vse drugače. Ni bilo takšnih boleznin in ne hibridnih semen,« pove. Spominja se, kako je bila ajda nizka, jeseni polna rdečih cvetov, kar je bila zelo dobrodošla jesenska zadnja paša za čebele. Omeni

Marija Jelovčan

še, da tudi intenzivno kmetijstvo ni ravno dobro za čebele. In dodaja, da si čebelar ne more vzeti 14 dni dopusta, kar smo v preteklosti že slišali. »Je kar treba biti poglobljen,« poudari.

Med, cvetni prah in propolis so čebelji produkti, ki jih lahko dobite pri Mariji Jelovčan. Aktualen je tudi matični mleček, vendar tega nima, ker zanj je za enega samega preveč dela. S cvetnim prahom pa se še ukvarja, pove in dodaja, da je njegova kvaliteta najboljša in tudi največ ga je, ko cvetita lipa in kostanj.

Čebele predstavljajo tudi neke vrste antistresno okolje. »Pomirjajo,« razloži. »Njihov način življenja, brenčanje, vonj čebelnjaka ...« našteva Jelovčanova. »In če se poglobiš v njihovo delo, jih opazuješ dnevno, potem lahko že

zunaj vidiš, kaj se dogaja v panju. Na primer: če družina nima matice, čebele ne nosijo cvetnega prahu, ker nimajo mladih čebel. Kot je kruh hrana za ljudi, je za čebelji zarod hrana cvetni prah,« izvememo. In da se ji zdi matica ena izjemno zanimivih žuželk, nadaljuje. »Matica zleti iz panja samo dvakrat: ko se gre oploditi in če je roj, ko gre ven stara – takrat zleti drugič. Je pa zanimivo, da ko je čas za oploditev, leti tudi od 800 do 1500 metrov visoko. Za njo sicer leti nekaj deset trotov, oploditev se dogaja v zraku. Tako visoko pa leti zato, da ostanejo v spremljevalni skupini le najbolj vzdržljivi, najbolj kvalitetni troti,« pripoveduje. »Matice so pametne 'ženske' in preizkusijo 'moške', kateri je dober in kateri ne,« sklence smeje.

Obvestilo lastnikom psov in drugih malih živali

Lastništvo psa je odgovornost, pri tem pa mora lastnik tako poskrbeti za zdravje in dobrobit psa kot prevzeti odgovornost za dejanja in morebitno škodo, ki jo njegov pes povzroči. Naloga vsakega odgovornega skrbnika je torej tudi pobiranje iztrebkov za svojim psom.

KO Bela

Pasji iztrebki so ogledalo lastnika in predstavljajo veliko nevarnost, če otrok prime iztrebek v roko in ga nese v usta. Velikokrat ga pohodi in se med igro tudi povalja v njem, kar je še kako nehigiensko. Pri iztrebkih pa so prisotni tudi povzročitelji črevesnih bolezni, npr.: salmonele, gliste ... Gliste najpogosteje najdemo pri mladičih in mladih živalih, trakulje pa najpogosteje pri odraslih živalih. Okužene živali z iztrebki izločajo veliko število jajčec in z njimi okužijo travnike, igrišča, zelenice, dvorišča, parke, torej okolje, v katerem živijo in se gibljejo. Jajčeca se zadržujejo tudi na dlakah živali in so zelo odporna ter lahko v okolju preživijo tudi nekaj let. Z njimi in drugimi razvojnimi oblikami zajedavcev se lahko okužijo živali pa tudi ljudje. Pasji iztrebki so vir bakterij in torej nevarni predvsem za otroke in druge živali.

Prejeli smo že kar nekaj opozoril prebivalcev krajevne skupnosti Bela, da v zadnjem času porast večinoma novo priseljenih krajanov in njihovih hišnih ljubljencev podira sosedske odnose, predvsem z neupoštevanjem osnov obnašanja tako na javnih kot tudi na zasebnih površinah.

Zato vse lastnike prosimo, naj pazijo na svoje pse na sprehodih in naj poskrbijo, da njihovi ljubljenci s svojimi iztrebki ne bodo onesnaževali pločnikov, zelenic, otroških igrišč ter drugih javnih in zasebnih površin, tako da pobirajo pasje iztrebke in jih odlagajo v zato namenjene koše za

iztrebke oziroma jih odstranijo na drug ustrezen način (obvezna uporaba vrečke). Odpadni koši na avtobusnih postajah niso primerna odlagališča za te odpadke, kar je sedaj najbolj opazno na postajališču Srednja Bela. V izogib takšnim situacijam je Krajevni odbor Bela Občini Preddvor pred-

lagal postavitev dodatnih namenskih košev za iztrebke, kar pričakujemo v kratkem.

Prav tako ima vsaka hiša zabojnik za mešane odpadke, kamor spada tudi pasji in mačji iztrebki, ki jih nekateri sicer dosledno, a napačno odlagajo med biološke odpadke. Tudi če je vaša vrečka za iztrebke biološko razgradljiva, iztrebke zavržemo med mešane odpadke. Enako velja za uporabljene mačje posipe. Namen bioloških odpadkov je, da se predelajo v kompost. Ker se ta kompost uporablja na njivah, mora biti varen in ga zato tudi ves čas preverjajo. Mačji in pasji iztrebki v bioloških odpadkih pa lahko predstavljajo potencialno težavo zaradi morebitnih zajedavcev ali drugih mikroorganizmov, ki bi lahko bili prisotni v iztrebkih živali.

K partizanski bolnici Košuta

Člani Občinskega odbora ZB Preddvor so se 17. aprila udeležili 15. tradicionalnega spomladanskega pohoda k partizanski bolnici Košuta nad Bašljem. Tam se je zbralo 22 obiskovalcev, poleg članov preddvorskega odbora tudi predstavniki Združenja ZB Kranj. Zbrane je pozdravil predsednik OO ZB Preddvor Franc Ekar, ki je med drugim spregovoril tudi o nameri, da bi bolnišnico zaščitili in obnovili, o čemer so se dogovarjali z Zavodom za kulturno dediščino. Navzoče je pozdravil tudi predsednik Združenja ZB Kranj Božo Janež. Potrebo po obnovi objekta je poudaril tudi Milan Tičar, upravitelj bolnišnice Košuta in namestnik predsednika OO ZB Preddvor. Pohodniki so obiskali grobove, kjer so v bližini pokopani umrli partizani, ki jim žal niso mogli ohraniti življenja. Njihovemu spominu so se priklonili in prižgali sveče. Udeleženci spominske slovesnosti pa so poskrbeli tudi, da so med vzponom in sestopom po gozdni in planinski poti pobrali odvržene odpadke in jih prinesli v dolino na mesto za zbiranje odpadkov. ZB Preddvor se je letos ob 27. aprilu, dnevu upora proti okupatorju, pri spomenikih NOB v Kokri, na Beli in v Preddvoru poklonil žrtvam s položitvijo venca in prižigom sveč.

Pri partizanski tiskarni

Marta Povšnar, TD Kokra

Na lep nedeljski dan smo se člani TD Kokra odpravili k spominskemu obeležju partizanske tiskarne Jošt. Mahnili smo jo v dolino Vobence, skozi katero si je pot utrla voda in ustvarila težko dostopen slap Vobenca, ki se ponaša z dvajset metov visokim slapiščem. Na koncu lepo vzdrževane gozdne ceste je spominsko obeležje, kjer je med drugo svetovno vojno delovala partizanska tiskarna Jošt, imenovana tehnika Jošt. Verjamem, da mnogi še niste slišali zanjo. Spominsko obeležje so v letu 2014 postavili člani krajevne organizacije borcev za vrednote NOB iz Kokrice v spomin na svojega sokrajana Lojzeta Dežmana - Branka, ki je 13. januarja 1945 tam izgubil življenje. Na poti se nam je pridružil tudi njegov najmlajši sin Branko, ki nam je povedal nekaj zgodb iz takratne bitke. Tehnika je delovala v izjemno težkih pogojih, ob pomanjkanju hrane, petroleja, tehničnega materiala. Naročila za tiskarske storitve je prejela od Okrožnega komiteja KPS Kranj. Razmnoževali so letake, izdelovali formularje in brošure.

Obisk partizanske tehnike Jošt

Kaj več lahko obiskovalci preberejo v knjižici, ki je na voljo v skrinjici ob obeležju, in se vpišejo v spominsko knjigo. Torej – vzemite si čas in si oglejte še en skriti kotiček naše prelepe Kokre.

SLOGINA POTUJOČA TRGOVINA
SVEŽE. DOMAČE. SLOVENSKO.
S KMETIJ NARAVNOST DO VAS!

100% SLOVENSKO

SLOGINA ŠPAJZA
PO DOMAČE IZDELKE
V SLOGINO ŠPAJZO!

POLONCA
Ponos slovenske zemlje in sonca

AKCIJSKE CENE

VSE ZA VRTIČKARJE IN KMETOVALCE!
IGRAČE, ROČNO ORODJE, JOHN DEERE
PROMOCIJSKI MATERIAL,
PAŠNA OPREMA...

www.slogina-trgovina.si

KVC SLOGA Kranj, Sučeva 27, tel.: 04 20 14 968,
KTC SLOGA Šenčur, Kranjska cesta 35, tel.: 04 25 19 772
www.sloga.si

V SLOGI SE VSE DOBI!

SLOGA
Kmetijsko promišljena trgovina

Poletje naj bo

... s soncem obsijano, dopustniško razigrano, predvsem pa čim bolj brezskrbno za uživanje v izletih, druženju in prostem času.

.....
Ernesta Koprivc

Čeprav se še nismo dobro otresli omejitvev, ki nam jih je prinesel koronski čas, pa se stvari že premikajo na bolje in dajejo upanje, da bomo poletno-dopustniški čas lahko preživeli dokaj normalno. Sploh za turistično panogo je to še toliko bolj pomembno, saj že predolgo časa čaka v nizkem startu, da bo gostom in obiskovalcem lahko na stežaj odprla svoja vrata. Kljub temu da smo bili dolgo prikrajšani za dogodke in druge aktivnosti, smo ta čas izkoristili za pripravo terena, da bomo ob sprostitev ukrepov lahko obiskovalcem imeli kaj novega ponuditi.

Velika pridobitev za Preddvor je začetek obnove gradu Dvor, ki stoji v samem centru kraja in katerega odprtje se načrtuje predvidoma v mesecu juliju. S svojo raznoliko in zanimivo vsebino bo potešil še tako izbirčnega gosta, ki bo lahko užival v grajski kavarni s pogledom na park in bližnje gore, v vinski kleti si bo iz soda natočil vino v steklenico, si s pomočjo tiskarja nato natisnil svojo etiketo ali pa si bo dal izdelati svoje kaligrafsko potrdilo, v trgovini iz starih časov bo izbral med celo paleto lokalnih izdelkov in spominkov, v lekarni naših dedkov in babic pa ga bodo oskrbeli z različnimi naravnimi »arcnijami«. Preddvor je že od nekdaj priljubljena destinacija poročnih parov, zato bomo v gradu poskrbeli tudi zanje, saj bo prvo nadstropje namenjeno prav njim. Seveda bo prostor tudi za vse tiste, ki bi radi po moško pomodrovali v lovski sobi, nežnejši spol pa se bo imel priložnost preleviti v pravo dvorjanko, ki v damskih prostorih čeblja ob čaju. Grajski park s svojo čarobnostjo bo pravo prizorišče za najrazličnejše dogodke in prireditve. Že zdaj vas vabimo, da si vzamete čas, da vas z veseljem popeljemo skozi grad in njegovo zgodovino, ali pa se oglasite le na kavici.

Ravnokar je zaživela tudi nova tematsko-orientacijska pot Skrivnost preddvorskih štorcelj, ki vas bo popeljala skozi čarobni gozd, v katerem se skriva skrivnostna zgodba uročenih preddvorskih štorcelj. Vabimo vas, da odkrijete, kako sta štorclji povezani z grofom in grofico, nagajivim vranom Franom ter prečudovitimi preddvorskimi hribi. Pot in njene izzive lahko odkrivате v vseh letnih časih, na potep se lahko odpravite v skupini ali posamezno, obljublamo pa,

da boste ob vsakem obisku doživeli in odkrili nekaj novega. Ljubitelje gora vabimo na Panoramsko pot pod Javorovim vrhom v dolini Kokre, ki vam postreže s prečudovitimi razgledi na dolino in okoliške vrhove.

Veseli nas, da se bodo počasi začela dela na zahodni obali jezera Črnava, s katerimi se bo uredila obala, najmlajši se bodo lahko družili na otroškem igrišču, medtem ko bodo starši uživali ob hladni pijači. Dela naj bi bila končana do konca prihodnjega leta, ko bo ta naš biser zasijal v vsej svoji lepoti. Junij je običajno poln dogodkov, saj v tem mesecu praznuje naša občina. Tudi letos smo v skladu z vsemi priporočili pripravili zanimiv program. V začetku meseca se bo odvijal mednarodni simpozij ob 190. obletnici rojstva Matije Valjavca in 165. obletnici smrti Matije Nagliča, kjer bomo predstavili kar dva naša velikana, ki jima bo posvečen tudi bogat zbornik. Učenci osnovne šole, ki nosi ime po Matiji Valjavcu, pa so njemu v čast pripravili razstavo z naslovom Matijev rod svojemu vzorniku, ki bo vsak dan v času odprtja na ogled v Knjižnici Preddvor. Pohodnike vabimo, da se nam pridružite na Literarni poti pod Storžičem, kjer bomo skupaj spoznavali zanimive in nevsakdanje zgodbe literarnih ustvarjalcev, ki so zaznamovali tako preddvorski kot slovenski literarni prostor. V sklopu Vodne mreže v Kamniško-Savinjskih Alpah se bomo z Jožetom Munihom sprehodili do vodnih virov in odkrivali njihove energetske vrednosti. Pripravljamo dogodek, kjer bodo naši obiskovalci spoznavali, kaj vse Preddvor ponuja, od kulture, zgodovine in aktivnosti do kulinarike. Kot običajno pa bomo praznični mesec zaključili s Petrovim sm'nom in folklornim festivalom. Dali smo vam le nekaj namigov, zakaj obiskati Preddvor, za vse druge zanimivosti pa nas spremljajte na naši FB-strani. Želimo vam poletje, ki ga boste zaradi novih odkritij in dogodivščin še dolgo imeli v spominu.

PREDDVOR

www.visitpreddvor.si

Novi operativni gasilci

PGD Preddvor

Kljub še vedno trajajoči epidemiji preddvorski gasilci ne počivamo. Letos smo imeli že osem intervencij, najpogosteje za potrebe gašenja požarov ali kot podpora reševalni službi oz. GRS, denimo pri odpiranju vrat ali dvigu zapornic.

Na področju požarne varnosti v zadnjih letih zopet zaznavamo porast števila dimniških požarov, zato želimo na tem mestu posebej poudariti pomembnost temeljitega in pravočasnega čiščenja dimnikov. Če kljub preventivi pride do požara, pa je ključnega pomena, da čim prej onemogočimo dotok zraka v kurišče (zapremo vrata kurišča), odstranimo vse gorljive materiale ob peči in dimniku ter pokličemo center za obveščanje na številko 112. Pomembno je tudi, da dimniškega požara nikoli ne gasimo z vodo, saj lahko v tem primeru pride do eksplozije.

Odgovorno ravnanje v krizni situaciji so nedavno demonstriali tudi prebivalci večstanovanjskega objekta v Preddvoru. Ti so ob zadnjem požaru komunalnih zabožnikov s treznim razmišljanjem in pravilnim ukrepanjem preprečili večjo gmotno škodo, za kar si zaslužijo posebno pohvalo. Pomladno obdobje je pestro tudi, ker gre navadno za čas izobraževanj. Letos smo si po nekaj letih neuspešnih prijav končno priborili dve mesti na izobraževanju za gašenje notranjih požarov. Gre za modul C, ki ga letno opravi zgolj med štirideset in šestdeset operativcev iz celotne Slovenije. Največji poudarek je namenjen gašenju požarov v večnadstropnih stavbah in kletah ter načrtovanju, orga-

nizaciji in vodenju tovrstnih intervencij. Udeleženca sta vse pridobljeno znanje že prenesla na ostale člane društva, in sicer v sklopu tedenskih vaj, ki se jih udeležujemo vsak petek ob 19. uri. Prav tako z veseljem opazujemo angažiranost naših novih operativnih gasilcev – lani se nam jih je pridružilo kar pet. Trije od njih so se namreč že udeležili izobraževanja za nosilca izolirnega dihalnega aparata. Uporaba slednjega v današnji taktiki posredovanja, ki vse več pozornosti namenja varnosti in zdravju gasilcev, spada med temeljna znanja.

V začetku maja goduje tudi naš zavetnik sveti Florjan. V ta namen smo se v manjšem številu udeležili maše v farni cerkvi v Preddvoru, že tradicionalno pa smo se prvo soboto po svetnikovem godu peš odpravili na Brezje, kjer so se predstavniki društva prav tako udeležili svete maše.

Kot ste lahko prebrali, nam dela, priložnosti za učenje ter izzivov zlepa ne zmanjka. Ker bo tako zagotovo tudi v prihodnje, vse vljudno vabimo, da se nam pridružite. Z gasilskim pozdravom: »Na pomoč!«

Pokoronsko živahni upokojenci

Franceska Žumer

Obdobje koronakrize je močno poseglo tudi v življenje upokojencev, saj so bili naši stiki omejeni le na bližnje sorodnike, telefonske in video povezave. S sprostivjo v mesecu aprilu smo se takoj podali na pot kolesarji. Za nami je že nekaj uspešno prevoženih kilometrov, in sicer v Adergas, Škofjo Loko, v Cerklje ter na Trstenik in Kokrico, kar je priprava za daljše in zahtevnejše kolesarske izlete po Sloveniji.

Tudi pohodniki smo z nestrpnostjo in veseljem čakali prvi pohod. Najprej smo šli v Bašelj in Mače ter obenem praznovali rojstni dan našega planinskega vodnika Janeza Planinca in nato na preddvorski Sv. Jakob. Nadaljujemo s potmi

po Sloveniji, za nami je že Volovja reber nad Pivko, sledile pa bodo še druge slovenske vzpetine po vseh delih Slovenije in ogled naravnih znamenitosti, npr. izvir Krke in Hubelj, rudnik Sitarjevec, Poglejska cerkev, Grofova jama itd.

Ves čas deluje skupina 1000 gibov z jutranjo telovadbo. V času popolne zapore le po Zoomu, sedaj tudi na prostem na dvorišču gostilne Pr' Majč, nekaterim pa še vedno ustreza video telovadba. Društvo upokojencev Preddvor planira letni občni zbor društva 17. junija 2021 v Kulturnem domu v Preddvoru. Glede na situacijo bo obvestilo sledilo naknadno. Desetega junija je predviden izlet v Goriška brda in Vipavo s Potovalno agencijo Rozman. Glede umovadbe in tombole dogovori še potekajo. Sledite objavam na spletu, v Gorenjskem glasu in pridobivajte informacije pri prijateljih.

Mala šefa Janez Zibelnik in Žan Kern

Alenka Brun

Zmagovalca tretje sezone priljubljene kulinarčne oddaje Mali šef Slovenije sta postala Janez Zibelnik in Žan Kern z Osnovne šole Matije Valjavca Preddvor.

Če je mladi kuharski par, ki je sicer doma iz Bašlja, med kuhanjem v oddaji kdaj dvomil o svojem kulinarčnem ustvarjanju, je to pokazal na precej drugačen način kot njuna konkurenca, za katero sicer oba pravita, da je bila izjemno močna. Sama tudi nikoli nista razmišljala o tem, da bi lahko zmagala. A se je na koncu zgodilo ravno to: v polfinalni oddaji sta si fanta prikuhala finale in na koncu pristala v superfinalu z ljubljčanoma Janom Janežičem in Kristianom Tomašovičem z Osnovne šole Valentina Vodnika.

V zadnji oddaji naloga zagotovo ni bila enostavna: v sto minutah sta tekmovalna para morala dostaviti žiriji predjed, glavno jed in sladico. Navihana Bašljana sta bila na koncu s svojim bolj tradicionalnim menijem za zvezdico boljša in sta zmagala. Dobila sta pokal oddaje Mali šef Slovenije in svoji osnovni šoli tako zagotovila deset tisoč evrov denarne nagrade oziroma donacijo, ki jo podarja Mercator. Osvojena sredstva bodo v šoli prvi vrsti namenili za zunanjo učilnico.

Zmagati v kulinarčni oddaji Mali šef Slovenije ni kar tako. Na dvorišču enega od tekmovalcev so domači fantoma postavili tudi plakat.

Žan Kern in Janez Zibelnik

sp-avto

prodaja • odkup • prepis vozil • rent a car

SP AVTO, d. o. o., Zg. Bela 76, Preddvor

info@spavto.si

www.spavto.si

Sebastjan Prestor

GSM: 041 614 466,

Tel., faks: 059 950 288

SIMIČ & SP
PARTNERJI

sconto
d.o.o.

Računovodske in knjigovodske storitve
Poslovno in davčno svetovanje

Mlakarjeva ulica 76, 4208 Šenčur

Tel.: 04/279 10 00, faks: 04/279 10 30, www.sconto.si

Raziskujemo prijateljstvo

.....
Tanja Žura, vzgojiteljica

»Sem jaz, sem jaz, sem jaz, gradim prijateljstvo, si ti, si ti, si ti, gradiš prijateljstvo, smo mi, smo mi, smo mi, gradimo prijateljstvo, smo mi, gradimo prijateljstvo. Pojdi kamorkoli, pojdi vsepovsod, a v srcu svojem gradi si prijateljstvo.« To je pesmica, ki je v zadnjih dneh najpogosteje odmevala izza vrat naše igralnice. Njeno besedilo smo dodobra preučili, saj smo se skupaj podali na pot raziskovanja prijateljstva. »Kaj pa to sploh je?« smo se spraševali. Ugotovili smo, da se ga pravzaprav sploh ne moremo dotakniti, lahko pa ga zelo dobro občutimo. Skozi svoje vedoželjno raziskovanje smo hitro spremenili odgovore, kot je: »To pomeni, da smo prijatelji,« v mnogo bolj izvirne ideje. »Prijateljstvo pomeni, da se lahko skupaj prijavimo na plavalni tečaj.«

»Ko skupaj spletemo mrežo prijateljstva iz vrvice.«

»Pomeni, da gremo skupaj na morje.«

»Prijateljstvo je, ko smo do vseh drugih prijazni.«

»Ko smo skupaj in smo tako močnejši.«

»Pomeni, da se ne tepemo, ne ščipamo in ne grizemo.«

»Prijateljstvo je, ko se imamo radi.«

»Prijatelji smo, ko si delimo igrače.«

»Da se prijazno pogovarjamo in se nič ne strašimo.«

»Prijateljstvo pomeni, da smo vsi del naše skupine.«

V okviru projekta Spodbujamo prijateljstvo, ki želi spomniti na človeško toplino, ljubezen in medsebojno pomoč, smo dve od naših trditev o prijateljstvu prelevili tudi v likovna izdelka. Odločili smo se prikazati, da je prav vsak nepogrešljiv del naše skupine in da smo skupaj močnejši. Prijateljstva pa nismo iskali le v igralnici, temveč tudi zunaj nje; na sprehodih, travnikih in v gozdu. Rajanje in druge

Zapestnice

gibalne ter socialne igre na prostem so nam bile še posebno všeč, saj je narava naša najboljša prijateljica in veseli smo, kadar se lahko v njej skupaj igramo, rastemo in razvijamo.

»Najboljša ladja za plovbo po morju življenja je prijateljstvo.« (J. M. Robertson) Nasmejan pozdrav! Skupina Žogice

Mobilni teden v Storžku

.....
Martina Ugovšek

Konec aprila je bil za skupini Žogice in Sončki mobilni teden. V vrtcu smo se veliko pogovarjali o prometu in ugotovili, da se veliko preveč vozimo z avtomobili. Ugotovili smo tudi, da bi velikokrat lahko prišli v vrtec peš, še zabavneje pa je priti s kolesom, skirojem ali rolerji. Zakaj? Sedaj vemo, da med vožnjo iz avta prihajajo izpušni plini, ki škodijo naravi, in naša naloga je, da če se le da, se na pot odpravimo z avtobusom, vlakom, peš ali pa s kolesom in tako poskrbimo za našo naravo, da bomo imeli v našem Preddvoru veliko svežega zraka! Poleg skrbi za naravo pa smo že jutraj poskrbeli za »jutranjo telovadbo«, ki je dobra za naše telo. Na plakat smo narisali, kako je videti ulica brez prometa. Prav zanimiva je, lahko si jo ogledate na našem hodniku. Ob dopoldanskem sprehodu

po Preddvoru pa smo ugotovili, da imamo na cesti en kup prometnih znakov. Vseh še ne poznamo, se jih bomo še naučili, vendar znak, kjer piše STOP, poznamo vsi!

V skupinah smo se igrali tudi igrico Beli zajček; naša zajčka sta bila na začetku tedna siva in umazana od izpušnih plinov, vsak dan pa sta postajala bolj čista in bela, saj smo v vrtec prihajali peš, s kolesom ali skirojem in ob prihodu v vrtec smo dobili bel košček, ki smo ga nalepili na zajčka. Sedaj je že skoraj čisto bel!

Najbolj pa smo uživali, ko smo konec tedna v vrtec prišli s kolesi ali skiroji, seveda s čelado na glavi. To je bil prav poseben dan! Svojim prijateljem smo lahko pokazali svoja prevozna sredstva, vzgojiteljice pa so poskrbele, da smo lahko pokazali, kako jih vozimo. Pred vrtcem smo imeli prazno parkirišče in pripravljen poligon, kjer smo se lahko vozili in premagovali različne ovire. Vozili smo se lahko tudi po igrišču in se šli različne igre, kar s kolesi. Imeli smo lep teden in potrudili se bomo, da bomo še naprej v vrtec prihajali peš in skrbeli za čist zrak. Tudi vas vabimo, da se nam čim večkrat pridružite!

Skrbimo za naravo

Trajnostna mobilnost in čistilna akcija

.....
Petra Lesjak in Maja Šenk Zidar

V letošnjem šolskem letu sedem oddelkov matične šole in PŠ Jezersko sodeluje v projektu Trajnostna mobilnost, ki poteka pod okriljem Ministrstva za infrastrukturo oz. Slovenske platforme za trajnostno mobilnost. Namen projekta je spremeniti potvalne navade učencev osnovne šole, da v šolo prihajajo peš, s kolesom, rolko, javnim prevozom ali skupinskim prevozom. Zaradi zmanjšanja osebnih vozil se poveča varnost okoli šole, posledično je manjše tudi onesnaženje okolja.

Naša prva akcija je bila, ko smo tretji teden septembra sodelovali v Evropskem tednu mobilnosti. V tem času smo spodbujali učence, naj v šolo pridejo peš, s kolesom, rolko ali javnim avtobusnim prevozom, ter način prihoda zabeležili.

V marcu so sodelujoči razredi na dan, ko je potekala očiščevalna akcija, iska-

Navdušenje petošolcev po opravljeni očiščevalni akciji / Foto: Klavdija P. Zemljič

li informacije o onesnaževalcih, ravnanju z odpadki, trajnostni mobilnosti v turizmu, onesnaževanju okolja s prometom. Na pobudo Krajevnega odbora Preddvor so učenci izdelali plakate, ki so bili na svetovni dan Zemlje, 22. aprila, razstavljeni na oglasnih deskah naše občine.

Tretjo aktivnost so sodelujoči učenci izvedli zadnji teden aprila, ko smo zopet sledili načinom prihoda v šolo in se trudili, da bi bilo tistih, ki prihajamo na trajnostni način, čim več.

S prihodnjim šolskim letom se bomo priključili projektu Aktivno v šolo – pešbus. Organizirali bomo spremstvo za peš prihod otrok v šolo. Ta projekt ima veliko pozitivnih učinkov – učenci se zjutraj v družbi vrstnikov ob hoji prebudijo, nadihajo in so pripravljene na šolsko delo, zmanjša se pritisk osebnih vozil v bližini šole, zmanjša se onesnaženje zaradi izpušnih plinov.

Starejše učence bomo spodbujali, da prihajajo v šolo s kolesom ali peš, bolj oddaljene pa, da uporabljajo javni prevoz namesto prevoza z osebnim avtomobilom. Gibanje je za človeka nujno in ima mnoge pozitivne učinke na organizem. S trajnostno mobilnostjo pa naredimo tudi nekaj dobrega za naravo.

Šola na čistilni akciji občine Preddvor

V soboto, 27. marca letos, smo učenci in učitelji sodelovali na čistilni akciji, ki jo je organizirala Občina Preddvor. Učenci posameznih oddelkov so se skupaj z dvema učiteljema odpravili na 19 tras v preddvorski občini, kjer smo v »mehurčkih« pobirali smeti. Bili smo pridni in zbrali veliko količino smeti ter tako prispevali svoj delež k čistemu in urejenemu okolju, v katerem živimo.

Opozorila otrok o trajnostni mobilnosti in ravnanju z odpadki

Otroci rišejo in pišejo

»Človek naj se loti tistih stvari, ki se jih veseli«

V sredo, 21. aprila 2021, smo se na Zoomu pridružili na 31. zasedanje nacionalnega otroškega parlamenta 200 osnovnošolcem iz vse Slovenije. Tako imamo tudi osnovnošolci možnost preveriti, na kakšen način razpravljajo in se odločajo o naši prihodnosti pravi poslanci. Tokrat smo razpravljali o svoji poklicni prihodnosti, naslovna misel pa so besede predsednika, ki nas je nagovoril na samem začetku. »Poklic izbiraj s srcem,« nas je še pozval, nato pa so mladi osnovnošolci-parlamentarci začeli razpravljati.

Nekateri so menili, da do poklica vodijo poti, ki jih še ne poznamo. Med »hojo« do poklica, ki ga bomo radi opravljali, moramo imeti kanček upora, pametno pa je kdaj pa kdaj slišati tudi nasvet staršev. »Želimo si več informacij o poklicih že v osnovni šoli,« so bili odločni in predlog podkrepili s konkretnimi idejami: med zgodovino bi lahko spoznavali poklic arheologa ali zgodovinarja, med fiziko poklic inženirja, med malico poklic kuharja že v nižjih razredih ...

Večina je bila mnenja, da moraš razmišljati s svojo glavo, zato je strah, da bi roboti nadomestili naše delo,

Neža Zorec, 2. a

Brina Mesec, 4. a

v celoti in popolnoma odveč. Mladi osnovnošolci si ne moremo predstavljati, da bi namesto zdravnika, učitelja ali na primer fizioterapevta obiskali robota, ki bi nas poslušal in se z nami pogovarjal. Pa vendarle hkrati vemo, da bodo nekateri poklici žal povsem izumrli.

Zaradi virusa so se premnogi mladi bali oditi iz Slovenije in so bili primorani ostati v svoji državi, čeprav bi šolanje drugače nadaljevali v tujini. Mladi so razmišljali tudi o »begu možganov« in kako bi lahko v Sloveniji ustanovili elitno univerzo, ki bi glas o dobrem izobraževalnem sistemu ponesla daleč v svet.

Našo šolo je zastopal Miha Svolfšak iz 8. a. Zaupal nam je, da je bil na začetku malo nervozen zaradi prisotnosti medijev, ki so spremljali dogodek, med delom v skupinah pa se je sprostil. Na koncu je še dodal, da ga resno skrbi za motivacijo mladih. Je tudi mnenja, da je šolski parlament pomemben, saj mladi lahko povedo svoje mnenje, ki je slišano.

Mlade novinarke pa smo bile najbolj navdušene nad domislico enega izmed mladih parlamentarcev, da bi vsi živeli popolnoma drugače, če bi ustanovili še Ministrstvo za srečo.

Sara Borovnica, Meta Merljak in Jerca Grilc iz 6. a ter ena izmed mentoric šolskega parlamenta Klavdija Prosenč Zemljič

Mama pravi ...

Mama pravi, da v moji glavi je kot na zabavi.

Domišljija je pisana kot baloni, ideje pa sladke kot bomboni.

A jaz ne vem, kaj povedati mi hoče,

zato se zmrdujem

in si še naprej zmišljujem:

pravljice, stripe, pesmi in uganke, v katerih nastopajo ciganke.

Potem še sama ugotovim, da res sem domišljije polna

in da zmišljevatni si več ne smem.

Zabava je končana, saj sem res zaspala.

Hana Grilc, 3. b

Mami pravi,

da očku vedno pivo hodi po glavi.

Vedno poskrbi,

da hladilnik prazen ni.

Zanj problem je vsak rešljiv,

ker predstavlja mu izziv.

Jaz pa vem,

da ati ni len

in sta z mami super tandem.

Žiga Resnik, 3. b

Grad Dvor bosta naselila grof in grofica

Občina Preddvor je za del gradu Dvor letos podpisala najemno pogodbo z Zavodom za kulturo, turizem in kulturno dediščino Grof in Grofica. Tanja Šubelj in Florjan Sušnik, doslej znana kot najemnika gradu Štatenberg pri Makolah, odtlej čistita in obnavljata prostore, v prihodnje pa bosta v njih razstavila predmete iz svoje grajske zbirke. O načrtih in vsebini gradu smo se pogovarjali z zgovornejšo polovico para "grof in grofica" Tanjo Šubelj.

.....
Danica Zavrl Žlebir

► Kdo sta »grof in grofica«? Sta modre krvi?

Ne, to je najina blagovna znamka. Izviram iz Ljubljane, že v otroštvu sem bila veliko po bolnišnicah, ob trudu staršev sem se zdravila po vsem svetu. Bolezen mi je pri petindvajsetih letih starosti vzela vid, pozneje sem zbolela še za rakom. Moj partner Florjan, Cveto, je doma iz skromnega kmečkega okolja, ni imel možnosti za šolanje, je pa velik garač. Našla sva se v zreli dobi, pred tem sva imela že vsak svojo družino. Srečna sem bila, ko sem ga našla po obdobju beganja in iskanja smisla. Oba sva velika ljubitelja starin in ta ljubezen naju je povezala tudi v najinem prizadevanju po oživljanju gradov. Najprej sva obnovila dvorec Rus v Lukovici, nato sva se odločila postati grof in grofica, ustanovila sva blagovno znamko in leta 2015 prišla v grad Štatenberg pri Makolah.

► Od kod vajino zanimanje za gradove?

Slovenci smo narod, ki je lahko ponosen nase. Nismo bili le kmetje, z vsem spoštovanjem do tega stanu, saj tudi sama izviram iz njega. Imamo iznajditelje, pisatelje, pesnike, umetnike, bili pa smo tudi grofje in tega se nam ni treba sramovati. Po svetu to danes znajo ceniti. Naju zanima zlasti obdobje baroka. Nekateri nama očitajo, da so najine zgodbe kič, a v tujini plačujejo ljudje visoke zneske, da si lahko ogledajo kič, denimo v Franciji spalnico Marie Antoinette. Toda v tem obdobju je nastajala glasba, likovna umetnost, zakaj ne bi v Sloveniji s ponosom povedali in pokazali podo-be iz tistega časa. Mi pa imamo v mislih še iz socializma, da »grad gori, grof beži ...«, v zavesti imamo, da je treba biti priden, poslušen in pohleven. To ni res: Slovenci smo dobri na številnih področjih, imamo dobre študente, poglejte le dosežke v znanosti, v tujini se nekateri naši gospodarstveniki lahko mirno postavijo ob bok večjim korporacijam, imamo veliko dobrih ustvarjalcev. Vse to želiva ljudem sporočiti tudi skozi svoje zgodbe. Slovenija ima več kot tristo gradov in tisti, v katerih so muzeji, so dobro obiskani in vzdrževani, mnogi pa prazni in zapuščeni žalostno propadajo. Gradu moraš dati zgodbo. A naju ne zanimajo gradovi, kjer so

»Grof in grofica« v svoji uradni opravi / Foto: osebni arhiv

vgrajeni reflektorji, dvigalo in kjer je vse super obnovljeno. Tako nisva iskala opremljenega gradu, pač pa takega, ki ima še nekdanjo patino in vanj lahko namestiva zgodbo. Tak je tudi grad v Preddvoru. Ker ne vidim, ga zaznam po vonju: in ta grad diši. Ko sva vstopila v grad Dvor, naju je prevzel

njegov vonj: v njem ni vlage, ni gobe, in čeprav je prazen že dvajset let, zanj obstaja upanje.

► **Javnosti sta znana kot najemnika gradu Štatenberg pri Makolah. Kako sta se znašla v Preddvoru?**

Prvi grad, ki sva ga obnovila in ga obogatila z vsebino, je bil dvorec Rus v Lukovici, kjer sva izpeljala kar nekaj projektov. Na dvorcu se da videti zlasti zbirka grofa (avtomobili, kočije, delavnice), urejeni so štirje bogati apartmaji, kjer lahko ljudje prenočujejo za zmerno ceno. V soseski je nasad hrušk, zasadili smo javorjev drevored ... Lukovica ima s svojo naravo in zgodovino velik potencial: znani so po rokovnjačih, v seseščini je čebelarški center, tam je jezero, v bližini so Trojane ... in vse to skupaj z dragocenim dvorcem lahko pokažemo obiskovalcem in izkoristimo v turistične namene. Zbirko pohištva imava tudi na gradu Bukovje. Najbolj pa je znana najina zgodba na gradu Štatenberg, kjer pa z lastnikom, gospodarsko družbo s tega območja, nisva več našla skupnega jezika in sva sklenila svojo zbirko preseliti drugam. Iskala sva kraj, kjer je lastnik dvorca občina in kjer bi lahko v sodelovanju z lokalnim zavodom za turizem izpeljala grajsko zgodbo, ob tem pa seveda sodelovala tudi z zavodom za varstvo kulturne dediščine, ki ima največ znanja, kako ohranjati tako dragocene stavbe, kot so gradovi. Ko sva prišla v Preddvor, naju je sprejel župan in presenečena sva bila nad njegovim odzivom. Preddvorski župan je menda najmlajši med župani v Sloveniji in zelo dojemljiv za ideje. Ko se pojaviva kot grof in grofica, včasih to vzbudi nekaj dvoma, češ kaj pa se ta dva gresta. On pa nama je prisluhnil, in ko sva se zanimala za grad Hrib ob jezeru, je dejal: zakaj pa ne grad Dvor? Ogledala sva si ga in se odločila zanj.

► **Na začetku leta ste podpisali pogodbo in že kmalu sta se lotila čiščenja in obnove gradu. Kako so se odzvali domačin?**

Ljudje v Preddvoru so jezni, ker je grad prazen in propada. Prav pred nedavnim se je zrušil strop v eni od dvoran. Začela sva čistiti stavbo, pri čemer nama veliko pomagajo prijatelji in tudi domačini. Nad tem sva prijetno presenečena, saj velja prepričanje, da ste Gorenjci zadržani in skopi. To nikakor ni res, Gorenjci ste le racionalni. Domačini so videli, da imava resen namen nekaj narediti iz gradu, ki bi sicer propadel, in so naju zato dobro sprejeli. Odkar sva tu, še ni minil dan, da ne bi dobila vsjav kave, dostikrat pa naju domačini razvajajo tudi s kosili.

► **Kaj bo v gradu Dvor, ko bo odprt za obiskovalce?**

V pritličju bo tiskarna, v kateri bo mojster Janez z Zgoše prikazoval tehniko tiskanja, obiskovalci bodo spoznavali tudi kaligrafijo. V vinski kleti si bodo lahko natočili vino in si ga sami ustekleničili ter natiskali nalepko zanj. Načrtujemo tudi učne delavnice za šolarje. V pritličju bo tudi županova soba, namenjena druženju krajanov. V kavarni Grofa in grofice bo mogoče dobiti napitke iz domačega okolja, stregli bomo pecivo, v trgovini babic in dedkov pa bodo naprodaj bomboni »štofelci«, kakšne so nekoč izdelovali nad Bašljem. Tu bo tudi stara lekarna, ki je nekoč pripadala zdravniku iz Preddvora. Domačinka ddr. Mira Delavec Touhami, ki je o prebivalcih gradu Dvor napisala knjigo, bo sodelovala pri postavitvi sobe poročna dvorana s kapelo. V nadaljevanju razmišljamo o tem, da bi v vrhne nadstropje naselil muzej Slovanov. Sicer pa se bo občina za obnovo gradu potegovala tudi za državna (in evropska) sredstva. Naj še povem, da postopki obnove potekajo v sodelovanju z zavodom za varstvo kulturne dediščine, pri tem sodelujeva z restavratorjem Matevžem Remškarjem.

► **In kdaj bo grad Dvor odprt?**

Veliko odprtje načrtujemo za julij.

POGREBNIK

z vami že 30 let

www.pogrebnik.si

Dvorje 13, 4207 Cerklje na Gor.

poslovna enota:

Šutna 11, 4209 Žabnica

24 URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:

041 624 685

ZA CELOTNO OBMOČJE OBČINE PREDDVOR

GOZDARSTVO

Cirles d.o.o., Tupaliče 21, 4205 Preddvor
Ciril 041 629 415, Klemen 041 422 067,
info@cirles.si

- trgovina z lesom
- ročna in strojna sečnja
- žično in traktorsko spravilo lesa
- prevozi lesa in gradbene mehanizacije
- priprava drv in biomase
- sanacija in nega gozdov
- izkopi in gradnja gozdnih poti

*Prodajamo
drva!*

Živeti sproščeno še ne pomeni, da ti je vse dovoljeno

Z družinsko terapevtko Janjo Grilc o psihosocialnih problemih, ki so v času epidemije koronavirusa še bolj razrahljali naše družine.

.....
Ivka Sodnik

Preddvorčanka Janja Grilc, žena in mama petim otrokom, je po poklicu mag. zakonske in družinske terapije. Zaposlena je v Zavodu Iskreni, kjer že več let dela s posamezniki, pari in družinami v stiski, vodi delavnice in predavanja za starše, piše za portal iskreni.net in je aktualna voditeljica skupnosti družin Iskreni.

► **Zavod Iskreni je nedavno doživel javni linč, češ da je zaradi povezanosti z resornim ministrom za svoje delovanje neupravičeno prejel evropska sredstva. Kako je s financiranjem zavoda, od kdaj deluje in kaj je njegovo poslanstvo?**

Zavod Iskreni deluje že 16 let, predvsem na preventivnem delu za zakonce in družine. Izvajamo e-priprave na zakon, terapije za otroke in mladostnike, svetovanja in seminarje za zakonce in starše ter vsako leto organiziramo festival družin. Vsa leta smo v stiku s tisoči staršev, trudimo se lajšati različne stiske, pomagati parom izboljšati odnos, tudi tistim, ki so se razšli, zlasti pri usklajevanju starševske vloge. V večji meri se financiramo iz donacij fizičnih oseb ter kotizacij zakoncev in posameznikov, ki podpirajo naše delo. Del zbranih sredstev vsako leto namenimo za socialni sklad, s katerim socialno šibkim ljudem omogočimo vključitev v svoje programe. V času epidemije so se stiske le še poglabile, in da bi lahko pomagali še več ljudem, smo se prijavili na razpis za lajšanje posledic covid-19. V javnosti se je zaradi pregrete politične situacije naše delo neupravičeno spolitiziralo, saj že vsa leta delujemo večinoma brez

Janja Grilc

javnih sredstev. Še več – od vsakega klienta, programa, seminarja plačujemo 22 odstotkov DDV-ja.

► **Se je v času koronavirusa v resnici povečalo število ljudi, ki potrebujejo obravnavo in pomoč?**

V Zavodu Iskreni opažamo, da se je povpraševanje po pomoči zaradi najrazličnejših stisk, ki jih otroci, mladostniki in odrasli doživljajo v tem času epidemije, podvojilo ali celo potrojilo. In vsakodnevno prihajajo prošnje za pomoč. S kolegi iz drugih strok (klinični psihologi, pedopsihiatri, socialni delavci) ugotavljamo, da so ljudje iz prvega vala epidemije poiskali pomoč s polletnim zamikom, zato predvidevamo, da se bo število le še povečevalo.

► **Kaj se je po vaših opažanjih dogajalo v času šolanja na daljavo in službovanja od doma oziroma čakanja na delo v naših družinah?**

Čas šolanja na daljavo je najprej zahteval spremembo družinskega ritma in drugačnega usklajevanja šolskih in službenih obveznosti. Ljudje so veliko časa preživeli skupaj, mnogi v premajhnih stanovanjih. V nekaterih družinah so se lažje in hitreje prilagodili in jim je šolanje na daljavo celo ustrezalo, saj so ta čas izkoristili za še večjo povezanost. Medtem pa drugi niso bili pripravljeni na zahtevne epidemiološke razmere. Ljudje so izgubili delo, zmanjšal se je dohodek in tudi tam, kjer so morali starši delati od doma, je bilo treba skrbeti še za šolanje otrok. Mnogi klienti so mi povedali, da se je njihovo službeno in šolsko delo raztegnilo čez cel dan, da ni bilo razmejitve med delom in prostim časom, kar jih je pretirano utrujalo. Ker je šolanje na daljavo zahtevalo visoko raven trajne pozornosti, koncentracije in tudi čustvene regulacije, ki je v razvojnem smislu najbolj zahtevna prav za šolske in srednješolske otroke, so se pri mnogih otrocih začele kazati stiske. Zlasti tam, kjer so imeli že prej težave s koncentracijo in pozornostjo, nizko motivacijo, učnimi ali zdravstvenimi težavami ter duševnimi motnjami. In družine s takimi otroki imajo tudi veliko več izzivov in stisk ter iščejo pomoč strokovnjakov.

► **Izrazito povečanje stisk, pogosto tudi nasilnega vedenja v času epidemije, nas opozarja na dejstvo, da je veliko naših družin precej nefunkcionalnih. Da so šole in službe pravzaprav dober izhod in rešitev iz družinskih nesoglasij in napetosti.**

Tako je. Ko so ljudje prisiljeni ostati dlje časa v odnosu in bližini, se lahko pokaže vsa praznina in bolečina osamljenosti, ki so jo poprej zapolnili

delo, službeni in medvrstniški odnosi ter drugi izhodi. Dinamika v družini postane bolj napeta, konflikti in nesoglasja med partnerjema narastejo, nastopijo težave pri usklajevanju vzgojnih pristopov, otroci se umikajo vase ali pa postanejo »vedenjsko« problematični in nezavedno prevzamejo problem nase, da se starša ne bi prepirla ali ločila. Kajti največji otroški strah je strah pred zapuščenostjo in otrok je pripravljen narediti vse, da se to ne bi zgodilo. Raje tvega in postane grešni kozel, kot da bi izgubil starša. Nefunkcionalnost družin se kaže predvsem tam, kjer partnerja ne skrbita za svoj medsebojni odnos, ki je pravzaprav njun prvi otrok. In šele v ta odnos se rodi otrok, ki je malo mamin, malo očetov, malo od obeh in malo sam svoj. Bolj ko odrasča, bolj je samostojen in odhaja iz njunega odnosa ter le občasno prihaja nazaj. Če je otrok tretiran kot projekt, ki drži partnerja skupaj, ali je v pretirani simbiozi z enim od staršev in zavzame mesto čustvenega partnerja (t. i. čustvena zloraba), potem govorimo o disfunkcionalni družini. Za mnoge člane družine predstavlja službeni ali šolski prostor varnejši kraj kot dom, kjer primanjkuje medsebojnega razumevanja, spoštovanja, slišnosti, sočutja, fleksibilnosti in pomoči. V takšnih družinah otroci, ki razvojno še niso kos vsem življenjskim zahtevam, doživljajo tesnobo, zapadajo v depresivna stanja, se navidezno pomirjajo s samopoškodovanjem, prenajedanjem ali stradanjem, se umikajo v virtualni svet ali iščejo izhod v samomorilnih mislih in dejanjih. Enako se lahko zgodi odraslim, kadar nimajo občutka varnosti (npr. pri prisotnosti nasilja) in primerne čustvene podpore, če nimajo občutka, da so ljubljene in dobrodošli.

► **Ljudje si težko priznamo, da tudi pri ohranjanju duševnega zdravja in življenjskega zadovoljstva kdaj pa kdaj potrebujemo strokovno pomoč.**

Saj veste, kako pravijo. Priznanje, da potrebujem pomoč, je že pol rešitve problema. Zdi se mi, da ljudje počasi izgublajo strah, postajajo bolj ranljivi in si dovolijo poiskati pomoč. Smo pa tudi kot družba postali bolj senzitivni na vsakovrstne oblike nasilja in v partnerskih odnosih ne dovolimo, da bi nekdo stalno teptal naše dostojanstvo. Problem nastane, ko eden od partnerjev (ali oba) ne želi poiskati pomoči in garati na odnosu, da bi ta postal bolj varen in sproščen. Ker je to dosmrtno delo, mnogi niso pripravljeni vlagati truda in energije ter potrpežljivo, korak za korakom, spreminjati stare vzorce komunikacije in načine reševanja konfliktov. Mnogim ljudem ne preostane drugega, kot da se razidejo in upajo, da bo ponoven začetek odprl možnosti za nove in lepše odnose. A če niso pripravljeni prevzeti osebne odgovornosti za odnos, se zgodba mnogokrat ponovi in ostanejo razočarani, bolečina in osamljenost. Nobena ločitev ni lahka, kajti za seboj potegne še drugačne stiske, zlasti tam, kjer so navzoči otroci. Usklajevanje glede skrbništva, nagajanja med bivšimi partnerji, sodni postopki – v vse to so otroci vpeti in mnogokrat kažejo duševne stiske s simptomi depresije, tesnobe, zaprtosti vase ...

► **V času epidemije je zaradi omejevanja medsebojnih stikov veliko ljudi tožilo zaradi občutka osamljenosti in zapuščenosti. Kaj človek lahko sam stori, kako se okrepi, da lažje prenaša osamitev in osamljenost?**

Na prvem mestu bi poudarila raziskovanje samega sebe, kajti mnogi ljudje sploh ne poznajo samih sebe in potem od drugih zahtevajo, da izpolnjujejo njihove potrebe, pričakovanja in se spreminjajo v skladu z njimi. Vsak naj si odgovori na vprašanja: kdo sem, kaj mi prinaša zadovoljstvo in veselje, kakšne so moje želje in hrepenenja. Če slišim samega sebe, potem bom slišal tudi potrebe in želje ljudi, s katerimi živim. In potem iskal načine, kako uskladiti oba svetova, da se doseže medsebojno sožitje. Če človek živi sam in čuti osamljenost, naj poišče ljudi v podobni situaciji in naj se poveže z njimi po telefonu in drugih elektronskih medijih. Naj počne stvari, ki jih ima rad.

Janja Grilc je prepričana, da je epidemija za ljudi lahko opozorilo, da ne moremo več živeti na star način. Da nam ni vse dovoljeno, da se moramo znati zaustaviti in notranje umiriti. Biti hvaležni za dobro in za težave, saj se s tem učimo potrpežljivosti in sprejemanja drug drugega.

Branje v času epidemije

Za mnoge od nas so bile knjige čudovito pribežališče v času epidemije covida-19. Predvsem je bil spremenjen način naročanja, prevzemanja in vračanja gradiva v knjižnicah, a smo kljub temu prišli do knjig, le precej manj novosti je bilo v tem času. Več o tem je povedala bibliotekarka Manca Štefe.

.....
Franceska Žumer

Manca Štefe

► Kaj vam je v tem času predstavljalo največji izziv?

Glavni izziv se je pravzaprav začel že v začetku lanskega leta, ko so celo leto zaznamovale izredne razmere – tudi v knjižnici. Enote Mestne knjižnice Kranj so bile zaprte skoraj mesec in pol spomladi in tri dni v jeseni. V tem času smo uporabnikom omogočili naročanje najnujnejšega gradiva, vendar le v Kranju, v knjižnici Globus. V mesecu maju smo z nekaterimi omejitvami (odvisno od tedenskih odlokov vlade) uporabnikom omogočili brezstični prevzem gradiva, v poletnih mesecih pa tudi dostop do knjižnih polic. To zadnje smo seveda prilagajali glede na epidemiološko sliko in navodila NIJZ. Jeseni pa so spet sledile nove omejitve.

Novice iz Krajevne knjižnice Preddvor nam bo v prihodnjih številkah sporočala bibliotekarka Manca Štefe.

Tudi v krajevnih knjižnicah smo morali poskrbeti za čisto in nečisto pot vrnjenega gradiva, žal pa ni bilo mogoče uporabljati časopisne čitalnice in računalnikov. Prav čitalnico so bralci v Preddvoru zelo pogrešali, saj so bili vajeni posedati ob prebiranju zadnjih številčk revij in časopisov.

► **Bilo je veliko več telefonskih klicev za naročanje gradiva in elektronske pošte. Kaj so Preddvorčani množičneje uporabljali?**

Največ so uporabljali telefonsko naročanje. Smo pa ta čas izkoristili tudi za promocijo sistema Cobiss oz. »Moje knjižnice« ter mobilne aplikacije mCOBISS. Uporabnik namreč lahko v svojem osebnem profilu podaljša rok izposojenih knjig, omogočena pa je tudi rezervacija gradiva, prostega ali izposojenega.

► **Katero gradivo Preddvorčani najpogosteje berejo? Ali obstaja razlika med izposojjo gradiva v času covida in po sprostitvi ukrepov?**

Prednjači izposoja leposlovja, predvsem ljubezenskih in kriminalnih romanov. Veliko povpraševanja je po novostih, ki jih Preddvorčani najpogosteje zasledijo v reviji Bukla. Zanimajo se za aktualno slovensko politično-družbeno situacijo, v zadnjem času pa je veliko interesa tudi za (avto) biografije in spomine slovenskih kulturnikov in ustvarjalcev (npr. Rac, Jovanović, Johnson, Debeljak ...). Kar se tiče stroke, je največ povpraševanja po poljudni psihologiji, priročnikih s področja vrtnarstva, ustvarjanja in ročnih del ter alpinističnih, pohodniških in kolesarskih vodnikov.

Bistvene razlike glede samega povpraševanja za zdaj ne zaznavam.

► **Zanima me obisk otrok, ali se je kaj povečala izposoja gradiva za otroke v času koronakrize, ko so bile šole zaprte?**

Veliko povpraševanja je bilo po knjigah, ki jih osnovnošolci potrebujejo za domače branje in bralno značko. Sicer

pa se je izposoja gradiva za otroke v času epidemije na žalost zmanjšala – prej so namreč v knjižnico zahajale cele družine, po novih pravilih in z novimi ukrepi pa v knjižnico običajno pride en družinski član. V lanskem letu je bilo zaznati tudi upad aktivnosti, ki jih sicer prirejamo ob izposoji gradiva (npr. pravljичne urice za otroke, bibliopedagoška dejavnost ...). Zaradi ukrepov za zajezitev širjenja koronavirusa so bile krajevne knjižnice zaradi manjše kvadrature namreč neprimerne za izvajanje nekaterih aktivnosti.

► **Kako pogosto Preddvorčani zahajajo v knjižnico in kakšna je povprečna izposoja gradiva v Preddvoru?**

Zaradi epidemije so bile vse enote Mestne knjižnice Kranj odprte dobrih dvajset odstotkov manj ur kot leta 2019, zato posledično beležimo tudi nekaj manj aktivnih članov, zaznati pa je bil tudi manjši padec izposoje. Epidemija je seveda vplivala na vse storitve v knjižnici, veliko stvari se je preselilo na splet, nam pa je ostala naša primarna dejavnost – torej izposoja gradiva, za katero smo se še posebej potrudili.

Bralke in bralci so na primer zelo pozitivno sprejeli tako imenovane bralne pakete. Gre za vrečke s petimi knjigami po našem izboru, ki so opremljene s sliko, ki simbolizira žanr gradiva v njih (ljubezenski romani, kriminalni romani, zgodovinski romani, družinsko branje, slikanice do osem let in podobno). Članom smo na ta način olajšali izbiro gradiva, za katero so bili fizično prikrajšani v času, ko dostop do knjižnih polic ni bil mogoč. Po bralnih paketih pa bralci radi posežejo tudi sedaj, ko se med policami že lahko sprehodijo.

S sproščanjem ukrepov se tudi v preddvorski knjižnici situacija izboljšuje. Bralke in bralci so z veseljem in zadovoljstvom sprejeli dejstvo, da spet lahko dostopajo do knjižnih polic. Trenutno se v prostorih naše knjižnice ob upoštevanju ukrepov NIJZ (razkuževanje rok, uporaba zaščitne maske in vzdrževanje primerne razdalje) lahko zadržuje največ šest oseb. Vabljeni v krajevno knjižnico Preddvor!

BimLine
računovodska hiša

Boljši servis. Boljše storitve.

Ulica Ignaca Borštnika 15, 4207 Cerklje

Tel.: 041 355 899 www.bim-line.si

Zgodbe srečnih ljudi

Maria Ana Kolman v svojem drugem domu, na Altaju

.....
Samo Lesjak, foto: arhiv avtorice

Pisateljica ter predavateljica Maria Ana Kolman iz Preddvora je raziskovalka kulture, mitologije in ljudskega zdravilstva Sibirije. Še povsem sveže je njeno knjižno delo *Altajske zgodbe*. Knjigo je začela pisati v času, ko nam je bil odvzet eden od temeljnih pogojev za srečno življenje – svoboda, in sicer svoboda v prvotnem pomenu praslovske besede kot pripadanje samemu sebi. Gre za stanje duha in hrepenenje duše. Prav to jo je pred mnogimi leti pripeljalo na jug Sibirije, na Altaj, ki je postal njen drugi dom – tam je našla vse tisto, kar je dolga leta iskala drugod. Altaj ji je kot popotnico podaril neprecenljive zaklade: srečo, zdravje, modrost, ljubezen, blaginjo in svobodo.

Knjiga predstavlja geografske značilnosti Altaja, njegovo zgodovino, prebivalce, t. i. mesta moči, altajske bogove narave in naravo bogov, mite in legende. Drugi del prinaša zgodbe po pripovedovanju altajske prijateljice Viktorije Arkadjevne Tadirove, resnične zgodbe iz življenja preprostih in srečnih ljudi, neobremenjenih z velikimi dogodki in pridobitvami civilizacije. Avtohtoni Altajci in Rusi so se začeli naseljevati v 17. stoletju. V Ujmonsko dolino so se takrat priselili tudi staroverci, t. i. razkolniki, ter umetniki in znanstveniki ter tudi ljudje, ki so zaradi bolezni in slutnje skorajšnjega konca življenja želeli umreti prav na Altaju. Sožitje z naravo je mnogim vrnilo zdravje ter jih navdalo z radostjo do življenja. Pravijo, da ima Altaj nenavadno moč in da je prav pod Beluho, najvišjo goro Sibirije, Zemlja s popkovnico povezana z ozvezdjem Oriona. Mnogi verjamejo, da je tam Šambala ali Belovodje, mesto Velikih učiteljev, altajski raj na Zemlji ali Zlata dežela, o kateri govori tudi altajska legenda – ena izmed mnogih na iskriv način popisanih v knjigi *Altajske zgodbe*.

Neznani Preddvor

Potoče in Kokra

.....
Polona Zalokar

Na Svetem Jakobu (961 m. n. m.) nad Potočami, priljubljeni izletniški točki, stoji s srednjeveškimi freskami poslikana, deloma še romanska cerkva sv. Jakoba. Nedaleč stran sta planinski koči na Sv. Jakobu ter pri Franciju, v bližini katere je bila na jugozahodnem delu hriba odkrita in nato arheološko raziskana višinska naselbina iz pozne antike (4.–6. stoletje). V zavetrni legi so v različnih višinskih nivojih še vidne naselbinske ravnice s prekritimi ostanki temeljev nekdanjih pravokotnih stavb, ponekod z do metra visokim zidom. Hiše so bile domnevno krite z enokapnico ter naslonjene na strmino hriba. Med zidovjem so bili najdeni deli steklenih čaš, koščen glavnik, železna pušična ost v obliki piramide ter zelo dragoceno okroglo kovinsko zrcalce z ušescem, vse iz časa pozne antike. Tovrstna ogledala so se izoblikovala pri Sarmatih v Južni Rusiji in ob spodnji Donavi na podlagi originalnih vzorov iz Kitajske in njihovih imitacij ter se s premiki konjeniško-nomadskih ljudstev pod vodstvom Hunov razširila proti zahodu. Podobne najdbe so značilne za panonski prostor, kjer so Huni ustanovili svoj imperij in od koder so s plenjenjem na hitrih konjih vdiral v bogato Padsko nižino in še dlje do današnje Francije.⁽¹⁾ V okolici je poleg potoškega znano le še takšno ogledalo z grobišča Lajh v Kranju. Ostanke oglenega drobirja pa pričajo, da je bila naselbina, ki naj bi imela na hribu tudi svoje grobišče, opuščena zaradi požiga. Na severnem robu hriba se vidi poznorimskodobna kamnita ograda z dolgo ravnico, ki še ni pojasnjena, enako zidan oporni zid

je bil odkrit tudi v skalnatem pobočju ob novi dovozni poti na Sv. Jakob.

Nastanek naselbinena Sv. Jakobu sodi, podobno kot in situ predstavljena poznoantična naselbina na Ajdni nad Potoki pri Žirovnici, v prepišni čas preseljevanj ljudstev, ki so jih sprožili omenjeni Huni. Naše kraje so prečila tedaj številna tuja plemena, od germanskih Vizigotov, Ostrogotov, pomešanih z Alani, do Langobardov. Za domače romanizirano prebivalstvo (opisano pri Tupaličah v prejšnjem članku) je bil umik na težko dostopne in naravno zavarovane kraje, kakršna sta v Preddvoru Sv. Jakob nad Potočami in Sv. Lovrenc nad Bašljem, edina zaščita pred ogrožujočimi, pogosto plenilskimi prehodi omenjenih ljudstev in s tem tudi možnost preživetja nekako do konca 6. ali 7. stoletja, le v redkih primerih tudi dlje (npr. zgodnjerednjeveška utrjena naselbina Karnium – današnji Kranj). Prišlekem z vzhoda so od druge polovice 6. stoletja dalje sledili tudi premiki več slovanskih plemen, ki so pod vodstvom Avarov ter pomešani s Hrvati, Bolgari in drugimi manjšimi skupinami ljudstev postopno preplavili naše ozemlje, se tukaj ustalili in nazadnje stopili s staroselci.

Zanimive so tudi stare naselbinske najdbe iz spodnje doline reke Kokre, ki se ugreza med Potoško goro in Krvavcem ter dolgim hrbtom Kalškega grebena. Prvo arheološko najdbo na območju Preddvora, rimskih novcev v dolini Kokre, je opisal že zgodovinar A. T. Linhart (1756–1795) v Poskusu zgodovine Kranjske iz leta 1788. O njej sta poročala tudi ljubljanski časnik Kmetijske in rokodelske novice leta 1856 ter Repertorium leta 1867, ki pa že omenja danes žal izgubljeni Konstantinov novec.

⁽²⁾ Konstansov novec (kovan med leti

Kovinsko zrcalce hunskega porekla iz poznega 5. ali 6. stoletja Foto: Drago Holinsky, hrani Gorenjski muzej

341–348 po Kr.) in Valentinianusov novec (iz let 388–408), oba hrani Medobčinski muzej Kamnik, sta bila najdena na planini Dolga njiva nad Krvavcem. Na še danes živi planini z obsežnimi pašnimi področji, kjer se pasejo konji in predvsem ovce, je bilo poleg manjše stavbe iz rimske dobe (kamniti temelji, novca in keramika) tudi naselje iz poznorimske dobe iz 5.–6. stoletja. Najdbe popisuje Tone Cevc v knjigi *Davne sledi človeka v Kamniških Alpah*. Planina je bila poseljena že v starejši preteklosti, saj so ob njenih robovih našli ostanke prazgodovinske keramike in istodobni bronasti nožiček (13.–11. stoletje pr. Kr., hrani arheološki inštitut ZRC SAZU v Ljubljani). Še starejše je posamezno prazgodovinsko orodje (dve kamniti klinci in piramidalna utež s prevrtano luknjo), najdeno že skoraj pred pol stoletja nad Hariševo teraso v Spodnji Kokri, in okoli 10 centimetrov dolg in nekaj centimetrov širok artefakt v melišču na južnem pobočju Škrbine (1411 m. n. m.), ki jih arheologi uvrščajo v čas mlajše kamene ali morda bakrene dobe.⁽³⁾

¹ Knific, Lux, *Kranjski zbornik*, 2015; Jože Štukl, 8. Valičev arheološki dan, 2018.

² Andrej Valič v: *Zgodovina mesta Kranja*, 1982, str. XVII.

³ Draško Josipović, *VS 24*, 1982.

Slovo dr. Vladimirja Žumra

Dr. Vladimir Žumer

V petek, 19. marca 2021, sem dobil pretresljivo sporočilo o smrti Vladimirja Žumra, nekdanjega dolgoletnega direktorja Arhiva Republike Slovenije, za nas dragega Vlada. Srečen sem, da sem se tudi osebno lahko poslovil od njega. Vlado Žumer, rojen leta 1949, je prišel v Preddvor leta 1978, kjer je živel do leta 1993, ko je odšel z družino v Ljubljano in se ponovno vrnil nazaj na Zg. Belo leta 2016. Vmes pa se je vsak teden vračal nazaj v svoj dom v Preddvoru.

Z Vladom sem se začel srečevati kot župan pri pripravi prvega občinskega zbornika Preddvor v času in prostoru leta 1999. Kot član uredniškega odbora je s svojim širokim znanjem, idejami in znanstvi priskrbel številne ugledne avtorje člankov. Tudi pri drugem zborniku, ki je izšel leta 2018, je bil Vladov prispevek neprecenljiv, saj se je poleg dela v uredniškem odboru poglobil v zgodovino občine Preddvor in napisal temeljit pregled dogajanj v uvodnem članku Kronika Občine Preddvor v letih 1994–2018.

Kasneje sva se večkrat srečala ob kavici, ko sva si delila znanje, izkušnje in nasvete. Najino najtesnejše prijateljstvo se je spletlo na romanjih. Skupaj sva leta 2016 romala peš iz Preddvora v Rim, ko se je pot končala z obiskom pri kardinalu dr. Francetu Rodetu. Prav on je naslednje leto blagoslovil Jakobovo pot čez naš preddvorski Sv. Jakob in s tem postavil temelj za kasnejše markiranje poti. Vlado je neštetokrat prehodil pot od Hraš pri Smledniku do Brezij, da je trasiral in označil pot z Jakobovimi školjkami in puščicami ter skrbel zanjo. Leta 2019 je bilo odprtje poti z mašo dr. Metoda Benedika, ki je poleg preddvorskega župnika Pavla Okoliša 23. marca 2021 pospremil Vladovo dušo v Večnost. Še enkrat smo skupaj z ženo Francesko poromali po El Camino del Norte leta 2017.

Vlado je bil človek mnogih talentov, zelo hitro je navezoval stike z ljudmi, s katerimi je z veseljem delil svoje izkušnje in zgodbe, tako iz mladih let in tudi službene. Čeprav je delal

s srcem, se je upokojitve že vnaprej veselil. Imel je mnogo načrtov. Kot bi slutil kratkost svojega življenja, je romal in romal ter potem vsem nam razlagal o svojih doživetjih tako prepričljivo, da smo romarji postali tudi mi. Pogosto se zalotim ob misli, da bo Vlado prišel po pločniku mimo moje hiše, vendar ne. V bogkovem kotu ob romarski sliki gori svečka in me spomni, da je Vlado tokrat odšel na romanje brez upanja vrnitve.

Bog je Vladovo predanost obilno nagradil. Dal mu je veliko darilo, za katerega kristjani prosimo vse življenje – srečno zadnjo uro. Slovenski pregovor pravi: Kakršno življenje, takšna smrt. V naših srcih je nastala praznina, ki je ne bo nikoli mogoče zapolniti. Verjamem, da se bomo Vlada številni mnogokrat spominjali. Vemo, da je Vlado sedaj v dobri družbi, brez skrbi in bolečin, ter da za nas pripravlja mesto ob Bogu. Upanje umre zadnje, saj nas prav upanje, poleg vere in ljubezni, drži pokonci.

Hvala Vladu za vse, kar je naredil za nas v upanju, da se srečamo. Do tedaj pa bomo vsi mi, vsak na svoj način, romali proti končnemu cilju.

Buen Camino!

Miran Zadnikar

Poženik 35, 4207 Cerklje na Gorenjskem

T: 031 280 771

E: info@simon-oil.si

I: www.simon-oil.s

Hitra dostava kurilnega olja

Naše prednosti:

- hitra odzivnost
- brezplačna dostava za količine nad 1000 litrov
- kakovostno kurilno olje v skladu z evropskimi standardi
- zelo ugodna cena

Razvažamo po celi Gorenjski in Ljubljani.

Nogometaši aktivni, a žal brez tekmovanj

Medobčinska nogometna zveza Gorenjske Kranj je v četrtek, 13. maja, tudi uradno zaključila tekmovalno leto 2020/21. Zadnje prvenstvene tekme so bile tako odigrane lani sredi oktobra, morebitno nadaljevanje prvenstva v okrnjenem formatu pa bi bilo trenutno zelo težko izvedljivo.

Mlajši cicibani U9 – za zdaj še na igrišču z umetno travo ob osnovni šoli

Roman Rogelj, Slavko A. in Marjan Bogataj

Na podlagi vladnih odlokov je namreč tudi na regionalni ravni za izvedbo uradnih tekem, in to ne glede na starostno kategorijo, treba zadostiti enakim pogojem, kot veljajo za prvoligaško tekmovanje najvišjega ranga na državni ravni. V danih razmerah in v zelo omejenem časovnem okviru pa to za klube predstavlja prevelik organizacijsko-logistični zalogaj, tako da smo tudi v Športnem društvu Preddvor takšno odločitev sprejeli z razumevanjem, čeprav igralci seveda najbolj pogrešajo prav igranje tekem.

Treningi na umetni travi

Zaradi epidemioloških razmer in sprejetih omejitev smo od sredine oktobra 2020 pa do sredine letošnjega februarja treninge povsem prekinili. Igrišče z umetno travo je ponovno oživel po zimskih počitnicah, pri čemer se sproti prilagajamo stalno spreminjajočim se pogojem in zahtevam, ki jih predpisujejo pristojni organi. Mlajše selekcije

trenirajo dvakrat ali trikrat tedensko, člani pa so aktivni vsak konec tedna. Ob tem moramo ponovno poudariti tudi pomen igrišča z umetno travo ob osnovni šoli, saj si ne znamo predstavljati, kako bi brez njega lahko izvedli načrtovane aktivnosti. Glede na to, da je začetek gradnje športne dvorane pred vrati, kar v društvu seveda pozdravljamo, bo v okviru tega projekta treba prestaviti tudi omenjeno igrišče. Ena izmed možnih nadomestnih lokacij, po našem mnenju tudi najprimernejša, je ob sedanjem igrišču Za žago. Prostora za umestitev igrišča z umetno travo je dovolj, mladi nogometaši pa bi še naprej imeli na voljo objekt, ki bi omogočal nemoteno izvajanje trenažnega procesa do izgradnje novega športnega parka. V klubu smo bili tudi nekoliko skeptični, kako bo štirimesečna prekinitve vseh nogometnih dejavnosti vplivala na motivacijo nogometašev, a je bila bojazen odveč, saj do osipa praktično ni prišlo. Poleg tega smo veseli tudi dejstva, da so se skupini najmlajših cicibanov pridružili še nekateri novi igralci, tako da z optimizmom zremo na razvoj nogometnega podmladka v prihodnosti.

Igrišče sameva

Igrišče Za žago to pomlad sameva, saj smo ga v okviru vzdrževalnih del tudi nekoliko razširili in podaljšali ter nekatera mesta zasejali s travo, ki pa zaradi neugodnih vremenskih razmer zelo počasi in sramežljivo prihaja na plano. Predvidevamo, da si bo travnata površina do konca meseca opomogla, tako da bomo lahko nekatere aktivnosti preselili tudi na naše legendarno prizorišče. Njegova lokacija je sicer zelo ugodna, saj s svojo prisotnostjo ne motimo nikogar v bližini, žal pa so to ponovno izkoristili vandali, ki, glede na najdene sledi, izhajajo iz lokalnega okolja. Že pred časom so razbili sodniško garderobo, med prvomajskimi prazniki pa so vlomili še v skladišče, pri čemer so povsem uničili vrata in povzročili precejšno gmotno škodo. Je res treba za dokazovanje pred ostalimi vrstniki na nočnih druženjih ob takšnih ali drugačnih substancah brezciljno uničevati skupno lastnino?

Dočakali gradbeno dovoljenje

Kar smo težko pričakovali, smo končno dočakali – izdano je bilo gradbeno dovoljenje za izgradnjo Športnega parka Preddvor. To razveseljivo novico smo izvedeli iz članka, ki je bil v torek, 11. maja, objavljen v Gorenjskem glasju. Kasneje, čez teden dni, je bila novica potrjena še na spletni strani občine (Občina ima gradbeno

dovoljenje za športni park – preddvor. si), predstavitev projekta pa lahko pričakujemo tudi v rubriki Projekti in investicije Občine Preddvor. Poleg dobrega sodelovanja občine z Upravno enoto Kranj pri postopkih usklajevanja projekta je k uspešnemu razpletu veliko prispevalo tudi tvorno delovanje gradbenega odbora v sestavi Jože Cuderman, Vili Čimžar (oba občinska svetnika), Iztok Pavc, Slavko A. Bogataj in Mojca Kavčič. Omenjeni odbor, ki je deloval kot posvetovalno telo župana, je bil tik pred izdajo gradbenega dovoljenja razrešen, pričakuje pa se imenovanje novega, ki bo s svojimi predlogi lahko prispeval k uspešni izvedbi gradbenih del. Na tem mesetu mu želimo uspešno in učinkovito delo, s strani članov ŠD Preddvor pa bo vedno imel konstruktivne sogovornike pri konkretnih izvedbenih ter vsebinskih vprašanjih. Vsekakor se veselimo začetka del v letošnjem juniju in dokončanje projekta pomladi 2023, kot je bilo predstavljeno v omenjenem članku v osrednjem gorenjskem časopisu.

Ob koncu še omenimo, da si bomo po koncu okrnjene tekmovalne sezone prizadevali izpeljati naše tradicionalne prireditve: Zaključek za mlajše starostne kategorije, Srečanje generacij NK Preddvor in Občinski turnir v malem nogometu. Upajmo, da nam bodo epidemiološke razmere to dopuščale. Ostanimo zdravi in optimistični!

Zelena luč za športni park

V Preddvoru so se razveselili gradbenega dovoljenja za športni park, ki ga je maja izdala Upravna enota v Kranju. Na dveh hektarjih površine med Preddvorom in Belo bodo tako lahko že junija začeli gradbena dela, pred tem bodo z razpisom še izbrali izvajalca. Dela se bodo začela s posekom drevja, nasipanjem in utrjevanjem zemljišča, ki se mora nato stabilizirati, v naslednjem letu pa jih bodo nadaljevali z gradnjo velikega in malega nogometnega igrišča ter spremljajočih objektov. Mogoča je tudi postavitev otroškega igrišča, nadstrešnice z umivalniki ter servisnega objekta, navajajo na spletni strani občine. Projekt je vreden 1,8 milijona evrov, za prvo fazo bodo po besedah župana Roka Robleka potrebovali osemsto tisočakov. Župan dodaja, da so pri postopkih usklajevanja in dopolnitev tega zelo kompleksnega projekta dobro sodelovali z upravno enoto, zdaj pa pričakujejo skorajšnji začetek del. Kot je še povedal Roblek, bodo zaprosili za sofinancerska sredstva, in sicer s prijavo na razpis Fundacije za šport.

www.gorenjskiglas.si

Računovodski servis, davčno in poslovno svetovanje
Belska cesta 15, 4205 Preddvor
E: info@vencelj.si, I: www.vencelj.si, T: 04/2559-500

»Vodimo vas varno mimo davčnih čeri.«

Kordež

☎ 031 / 652 - 608

LESNA BIOMASA

<ul style="list-style-type: none"> 🔧 izdelava lesnih sekancev 🔧 prodaja lesnih sekancev 🔧 odkup lesnih sekancev 	<ul style="list-style-type: none"> 🔧 transport biomase 🔧 urejanje lokacij po sečnji 🔧 zbiranje in odkup vejevja
--	--

ODKUP CELULOZNEGA IN POŠKODOVANEGA LESA
ZA IZDELAVO SEKANCEV

Koledar dogodkov za junij, julij in avgust

Torek, 1. 6. 2021 ● Kulturni dom Preddvor, 18.00

Slavnostna akademija

Občina Preddvor, E: obcina@preddvor.si

Petek, 4. 6. 2021 ● Kulturni dom Preddvor, 9.00

Mednarodni simpozij ob 190. obletnici rojstva Matija Valjavca in 165. obletnici smrti Matija Nagliča

Kulturno društvo Josipina Turnograjska, E: delavec.mira@siol.net

Petek, 4. 6. 2021 ● Kulturni dom Preddvor, 18.00

Svečana prireditev ob Mednarodnem simpoziju o Matiji Valjavcu in Matiji Nagliču

Kulturno društvo Josipina Turnograjska, E: delavec.mira@siol.net

Petek, 4. 6. 2021 ● Knjižnica Preddvor, 10.00

Razstava Matijev rod svojemu vzorniku

Ogled razstave bo možen od 8. ure dalje oz. vsak dan v času odprtja knjižnice.

Osnovna šola Matije Valjavca

Sobota, 5. 6. 2021 ● TIC Preddvor, 10.00

Pohod po Literarni poti pod Storžičem

Kulturno društvo Josipine Turnograjske, E: delavec.mira@siol.net

Nedelja, 13. 6. 2021 ● Preddvor, 9.00

Dan Kamniško-Savinjskih Alp: Vodenje po vodnih izvirih z radiestezistom Jožetom Munihom

Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj, E: info@ctrp-kranj.si

Petek, 18. 6. 2021, ob 15.00 in sobota, 19. 6. 2021, ob 10.00 ● Fitko Center

Fitko open – Turnir v odbojki na mivki

Športno društvo Fitko, E: sasorop@gmail.com

Nedelja, 20. 6. 2021 ● Preddvor, 10.00

Spoznajte Preddvor

Zavod za turizem Preddvor, E: info@visitpreddvor.si

Četrtek, 24. 6. 2021 ● grajski park, 19.00

Večer ognja in poezije

Preddvorski skavti, E: preddvor1@gmail.com

Sobota, 26. 6. 2021 ● cerkev sv. Petra Preddvor, 19.00

Maša za domovino s kulturnim programom

Župnija Preddvor, E: zupnija.preddvor@rkc.si

Nedelja, 27. 6. 2021 ● Preddvor, 11.00

Petrov sm'n in Petrov folklorni festival

Zavod za turizem Preddvor, E: info@visitpreddvor.si, Folklorno društvo Preddvor

JULIJ

Sobota, 17. 7. 2021 ● Preddvor, 12.00

Slovenska bakla v počastitev OI Tokio 2021

Olimpijski komite, Športna zveza Kranj

Četrtek, 22. 7. 2021, in petek, 23. 7. 2021 ● Fitko center

Državno prvenstvo v odbojki na mivki

Športno društvo Fitko, E: sasorop@gmail.com

AVGUST

Sobota, 21. 8. 2021, in nedelja, 22. 8. 2021 ● Bašelj

Kmečki praznik pod Storžičem

Turistično društvo Bašelj, E: jana.smolej@gmail.com

Od preddvorskega graščaka do hollywoodskega igralca

Letos poleti bo izšla še ena knjiga, ki se dotika Preddvora in njegove znamenite rodbine Urbančič. Pripravljata jo ddr. Mira Delavec Touhami in dr. Jurij Kurillo, njen naslov je *Od preddvorskega graščaka do hollywoodskega igralca*. Knjiga predstavlja rodbino Urbančič in jo bo bralcem približala na poljuden način z novimi podatki in izjemnim slikovnim gradivom. »Predstavljena bo zlasti preddvorska linija rodbine Urbančič, torej od Josipininega strica Alojza Urbančiča

naprej. Pripravila sem zgodovinski oris in izvedla pogovore z nekaterimi člani rodbine, med njimi tudi Elisabeth Waltz - Urbancic in Siybl Urbancic, obe živita na Dunaju. Iz te linije izhaja izjemen hollywoodski igralec Christoph Waltz, ki je bil tudi dvakrat nagrajen z oskarjem. Elisabeth Waltz - Urbancic je njegova mama,« o knjigi pove Mira Delavec Touhami, medtem ko Jurij Kurillo v knjigi predstavlja izjemne zdravnike iz rodbine Urbančič.

www.visitpreddvor.si

PREDDVOR

TRŽNICA

na dvorišču ZADRUGE Cerklje

Ponovno
5. junija 2021.

Suhe mesnine, mesni in mlečni izdelki, sveža jajca, domače testenine, sadje, sadni sokovi, sveža zelenjava, ...

Vabljeni!

VSE ZA VAŠ VRT

- PESTRA IZBIRA SADIKE ZELENJAVE IN ZELIŠČ
- VELIKA IZBIRA OKRASNIH VRTNIH RASTLIN
- ZEMLJE, GNOJILA, ZAŠČITNA SREDSTVA ...

VSE ZA POLJE, HLEV, PAŠO, GOZD, GRADNJO, DELAVNICO:
nova, razširjena ponudba kmetijskega programa
v KC Cerklje. Prisrčno vabljeni!

VABLJENI V NAŠO CVETLIČARNO

- LONČNICE, REZANO CVETJE, ŠOPKI, ARANŽIRANJE DARIL ...

DOMAČE DOBROTE

- SIR IN MLEČNI IZDELKI
- SUHE MESNINE
- SVEŽI KRUH, TESTENINE, ŠTRUKLJI ...

V knjigi so predstavljeni različni načini rej. Uvodna poglavja so osredotočena na izbiro ustrezne pasme oz. križanca ter ureditev in opremo hlevov za rejo posameznih vrst perutnine, osrednji del pa je namenjen opisu tehnologij rej od valjenja, preko vzreje, rej za nesnost ter pitanja za meso do kakovosti mesa in jajc. Veliko pozornosti so avtorji namenili tudi prehrani.

256 strani, brošura, 17 x 23,5 cm

15,50
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

REJA OVC IN KOZ

Marjeta Ženko

ZALOŽBA KMEČKI GLAS

136 strani, mere: 17 x 23, 5 cm, brošura

14
EUR

* poština

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

V priročniku je strnjeno in praktično opisana reja ovc in koz pri nas. Poglavja v knjigi: zakaj reja drobnice, osnovne fiziološke značilnosti ovc in koz, obnašanje ovc in koz, izbira pasme ovc, nakup in obnova plemenske črede, ureditev pašnika, pridelava krme, posebnosti v prehrani drobnice, prehrana mesnih in mlečnih ovc in koz, opravlja pri ovcah in kozah, ...

NOVI OPEL CROSSLAND USTVARJEN ZA ŽIVLJENJE /

ZAPELJITE SE NA TESTNO VOŽNJO.

/ VABIMO VAS V SALONE AVTOTEHNE VIS V LJUBLJANI, KRANJU ALI ŠKOFJI LOKI!

NOVI OPEL CROSSLAND že čaka, da ga zapeljete! Rezervirajte si svoj termin za brezplačno testno vožnjo še danes - pokličite **080 88 82** ali pišite na info@avtotehna-vis.si.

/ JAMSTVO ZADOVOLJSTVA

Prepričani smo, da bo vaš novi OPEL CROSSLAND zadostil pričakovanjem, še več, prepričani smo, da ga boste vzljubili. Prav zato vam samo OPEL nudi zajamčeno zadovoljstvo. Če z novim vozilom ne boste našli skupnega jezika, ga lahko v 30 dneh ali po manj kot 2.000 prevoženih km pripeljete nazaj, mi pa vam vrnemo kupnino vozila.

080 88 82
[opel.avtotehna-vis.si](mailto:info@avtotehna-vis.si)
info@avtotehna-vis.si

PE LJUBLJANA	01 58 18 510	info.lj@avtotehna-vis.si
PE KRANJ	04 281 71 70	info.kr@avtotehna-vis.si
PE ŠKOFJA LOKA	04 502 40 00	info.skl@avtotehna-vis.si

Kombinirana poraba goriva (po WLTP ciklu): 4,5 – 6,4 l/100km, ter izpusti CO₂: 118 – 143 g/km. Emisijska stopnja: EURO 6d. Specifične emisije dušikovih oksidov (NO_x): 0,0226 – 0,0374 g/km. Trdi delci: 0,00048 – 0,00073 g/km in število delcev: 0,03–0,34 *10¹¹/km pri dizelskih motorjih. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal iz prometa prispevajo k poslabšanju zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5}, ter dušikovih oksidov. Opel Zajamčeno zadovoljstvo s povratnim odkupom velja za vsa nova, nepoškodovana osebna vozila Opel, za katera je od izročitve novega vozila kupcu minilo manj kot 30 dni oziroma je bilo z vozilom prevoženih manj kot 2000 km - katerikoli pogoj je prvi izpolnjen, ter ni na voljo za vozila, ki so upravičena do subvencij Eko sklada za nakup električnih vozil, zaradi pogojev za pridobitev subvencij. Več informacij je na voljo na www.opel.avtotehna-vis.si ali v salonih Opel Avtotehne VIS. Slike so simbolične, navedena oprema je odvisna od različice in stopnje opremljenosti.